

Pomurski VESTNIK

MURSKA SOBOTA, 7. oktobra 1965
Leto XVII. — štev. 39. Cena 50 din

P O M U R S K I V E S T N I K
IZHAJA OD FEBRUARJA 1949 — NAJPREJ KOT TED-
NIK »LJUDSKI GLAS«, NATO OD JULIJA 1952 KOT
»POMURSKI TEDNIK«, DO PREIMENOVANJA V
SEDANJI NASLOV, KOT GLASILO OKRAJNEGA
ODBORA SZDL OD JANUARJA 1963 IZHAJA LIST
KOT TEDENSKO GLASILO OBČINSKIH ODBOROV
SZDL SLOVENIJE V POMURJU. LIST IZDAJA
CASOPISNO-ZALOŽNIŠKO PODJETJE »POMURSKI
TISK« V M. SOBOTI — DIREKTOR ŠTEFAN ANTALIC
— LIST UREJA UREDNIŠKI ODBOR. ODGOVORNI
UREDNIK ŠTEFAN BALAZIČ. NASLOV UREDNIŠTVA
— MURSKA SOBOTA, KIDRIČEVA UL. 4. TEL. 21-383

DVODNEVNO POSVETOVANJE O PROBLEMATIKI KMETIJSTVA IN ZADRUŽNOSTI V RADENCIH:

GLAVNO JE PROIZVODNJA NE LASTNINA

Kot smo že poročali v prejšnji številki je bilo pretekli petek in soboto v Radencih posvetovanje o problemih kmetijstva in zadružništva v severni Sloveniji. Živahna razprava, v kateri so sodelovali poleg zaslovljenih pomurskih, ormoških, ptujske in lenarške občine tudi sekretar CK ZKS Viktor Avbelj, zvezni sekretar za kmetijstvo Jože Ingolič ter nekateri zvezni in republiški poslanci s tega področja, je osvetlila številna vprašanja, ki zadevajo nadaljnji razvoj kmetijstva.

Po uvodnem poročilu, ki ga je podal ing. Edi Perhavec je bilo omenjeno, da se je zadnja leta podružbljenje kmetijskih zemljišč nekoliko zmanjšalo in ne dosega predvidenih planiranih postavk. Ko je navajal vzroke za to je med drugim omenil ceno zemlje, ki v preteklih letih ni bila zanimiva za prodajalca in neprimerne kreditne pogoje kmetijskih delovnih organizacij pri najemanju kreditov za odkup zemlje. Tudi kmetijska mehanizacija je še vedno neprimerno draga, nekvalitetna. Še vedno je premalo domačih delov, kljub številnim intervencijam. Draga so uvožena krmila, kar vse močno vpliva na rentabilnost kmetijske proizvodnje. Nekateri predstavniki kmetijskih delovnih organizacij kakor tudi ostali so poudarjali, da bremenijo kmetijske delovne

organizacije poleg drage mehanizacije in reprodukcijskega materiala tudi prispevki, ki jih kolektivi morajo plačevati raznim združenjem, in ne na zadnje visoke zavarovalne premije. V ljutomerskem kombinatu so na primer ugotavljali, da je znašala odškodnina zavarovalnice za škodo po katastrofalni toči pred nekaj leti samo toliko, kolikor znaša zavarovanje triletnega pridelka v vinogradištvu. Ugotovljeno pa je, da sta bili v zadnjih sto letih podobni katastrofi v ljutomerskem okolju le dve. V razpravi o pomanjkljivosti naše mehanizacije je bilo navedeno, da bo moral soboški kombinat plačati okrog 70 milijonov dinarjev za to, da bodo namestili na traktorske prikolice hidraulične zavore, ki jih zahtevajo novi cestno prometni predpisi, naša industri-

ja kmetijskih strojev pa jih ne vgrajuje na prikolice.

Posebno vprašanje je tudi odnos med kmetijstvom in predelovalno industrijo. Soboška tovarna mlečnega prahu predela letno le 6,5 milijona litrov mleka, ob polni izkoriščenosti tovarniških naprav pa bi v treh izmenah lahko predelali okrog 11 milijonov litrov mleka. Podobno pomanjkanje surovin pa je tudi v naši mesnopredelovalni industriji. Zato so bili

nekateri udeleženci posvetovanja mnenja, da moramo v prihodnje z boljšo stimulacijo proizvajalcev povečati surovinsko osnovo. Odkar se je mleko pri odkupu nekoliko podražilo, je čutili med proizvajalci večje zanimanje za proizvodnjo mleka. V ocenjevanju zunanjih vplivov na podružbljenje zemlje in proizvodnje v kmetijstvu je bila navedena zanimiva ugotovitev, da za uspeh pri odkupu zemlje ne morejo biti odgo-

vorne izključno kmetijske delovne organizacije, saj je razslojevanje kmečkega prebivalstva odvisno od našega gospodarskega razvoja nasploh: čim več delovnih mest je na razpolago izven kmetijstva, toliko ugodnejša je ponudba zemlje za odkup. Sicer pa so nekateri menili, da se kmetijske delovne organizacije zadnja leta ukvarjajo bolj kot z odkupom zemlje s tem, kako obstoječi zemeljski fond uvesti v racionalno proizvodnjo z dograditvami skladišč in drugih gospodarskih objektov.

(Nadaljevanje na 2. strani)

MISLI, IZREČENE NA POSVETOVANJU O KMETIJSTVU

- Kmetijski proizvajalci nimajo enakih pogojev za formiranje cen kot ostali proizvajalci.
- V Sloveniji bi morali investirati letno za urejanje voda 7 milijard dinarjev.
- Pri kooperaciji so se z druge orientirale na odkup živine zaradi marž in premij.
- Če je maksimirana cena mesa, zakaj potem ne moremo dobiti za pitanje koruze po 63 dinarjev?
- Ni smotno vlagati sredstev v nove objekte, marveč te, ki jih že imamo je treba dokončno urediti.
- Razlika med mestom in vasjo se ne manjša, toda mi moramo težiti za zmanjševanjem te razlike.
- Vešahi smo iz Severne Slovenije sadje izvažali, sedaj ga uvažamo.
- V republiškem perspektivnem planu je rečeno, da bo v prihodnjem letu odkupljene v severni Sloveniji toliko in toliko zemlje, ni pa navedeno koliko ljudi z vasi bo lahko dobilo zaposlitev izven kmetijstva.
- Na lepo besedo mladina ne bo ostajala na deželi: 50 odst. mladih je na vasi.
- Pravimo: vstran s posrednikom, toda, ali smo za to že dovolj pripravljeni?
- Ali ne znamo ceneje proizvajati, ali ne poznamo tehnologije, ali pa nekaj ni vredu s cenami?
- Obstoj kmeta naj bo odvisen od njegovega dela in ne od lastnine.
- Kmetovalci stroje kupujejo kljub temu, da so nekateri zato, drugi proti.

SEKRETAR CK ZKS VIKTOR AVBELJ:

Cilj je večja proizvodnja v kmetijstvu

Na posvetovanju o problematiki in zadružnosti je v razpravi sodeloval tudi sekretar CK ZKS Viktor Avbelj, ki je v svojih izjavah med drugim dejal, da ni nobene dileme ali dati prednost družbenemu sektorju, kooperaciji ali zasebnemu kmetijstvu. Gre predvsem zato, kako bomo uresničili naše naloge z vsemi temi oblikami. Proces podružbljanja kmetijstva ne more mimo proizvodnje, tudi v kmetijski zadruzi ne. Doseči moramo večjo intenzivnost našega razvoja na vseh področjih. Namen reforme je, da ustvarja za to splošne možnosti.

Ko je Viktor Avbelj govoril o monopolizmu s kmetijskimi pridelki je poudaril, da bodo lahko občinske skupščine pooblastile za odkup tudi druge organizacije poleg zadruge, vendar je potrebno pri tem videti ne samo delovno organizacijo, marveč predvsem občana — potrošnika.

V duhu delitve po delu — je nadaljeval Viktor Avbelj — naj zasluži tudi zasebni kmečki proizvajalec, če dela intenzivno. 10-hektarski maksimum po njegovem opredeljuje pri nas vloga kmeta in mu onemogoča, da se skapitalizira. Odnose do kmeta moramo regulirati na tržišču in ne z davki. Res je, da potrebuje tudi kmet nekatero mehanizacijo, predvsem manjši, ki je po njegovem mnenju sredstvo osebno lastnine in osebne potrošnje. Nima pa

smisla kopičiti pri zasebnem kmetu večjo mehanizacijo. Gospodarno je, da s tako mehanizacijo razpolaga zadruga.

Ob koncu svoje razprave je govoril sekretar CK ZKS Viktor Avbelj še o vlogi kmetijskih strokovnjakov, ki da je še vse premalo poudarjena. Zlasti pa gre pri tem za osebno odgovornost strokovnjakov, to pa je potrebno imeti pred očmi predvsem sedaj, pred reelekcijo onih direktorjev, ki so na svojem položaju že deset let.

REZERVE TUDI V STROKOVNOSTI ZAPOSLENIH:

ZMOTA ALI KRATKOVIDNOST?

Pobrsakajmo malo po našem spominu. Včasih, pred reformo je bilo. Pa še prej, toda samo leto ali pa nekaj več nazaj. Takrat, ko smo ob preverjanju prehojene poti primerjali naše uspehe s podobnimi v drugih slovenskih pokrajinah. Če me spomin ne vara, smo bili mnogokrat ponosni na svoje delo, pa tudi sedaj smo lahko. »Nekoč« smo zaostajali za razvojem v bogatejših, bolj razvitih pokrajinah, in še sedaj gremo težko v korak z njimi. Za neuspehe, počasnejši razvoj, smo imeli vedno nekakšne stalne, toda resnične, razlo-

ge. Bila je to skromna in revna zgodovinska dediščina pogojena z zaostalostjo naših predelov v časih pred osvoboditvijo. Posledica stoletij, ki pa ni prinesla v novo dobo in družbo samo malo tovarni, slabih cest, neurejeno šolsko mrežo in še marsikaj drugega. Se revnejša je bila dediščina kadrov in strokovnjakov,

pa tudi tradicije. Delati smo znali, pa znamo tudi sedaj. Dokazov za to ne manjka. Vse to pa je bilo težko breme na naših plečih in s težavo toda vztrajno smo šli naprej. Govorili smo: »Potrebujemo kadre, srednje in visoke, kvalificirane in visokokvalificirane.« Zato smo jih šolali, stipendirali, mnogokrat tudi snubili

drugod. Ustvarili smo sredstva, da jih stipendiramo čedalje več, ob tem pa predvidevali koliko jih še potrebujemo. Vedno smo trezno sodili: »Bolje, več in ceneje bomo proizvajali s kvalitetnimi kadri.« Tako govorimo tudi danes. Pravilno. V zadnjem času sicer delamo drugače. Nepravilno! Po uveljavitvi reforme kaže, kot da bi imeli strokovnih in izobraženih kadrov dovolj. Ne verjamete? Glejte.

V soboški občini dva človeka z višjo ekonomsko komercialno izobrazbo čakata prijavitelja na Zavodu za zaposlovanje, da bi lahko delala. »Samo« 15 absolventov ekonomske šole nima zaposlitve, tudi 7 kmetijskih tehnikov postopa po cestah brez dela, dva učitelja nimata službe kljub pomanjkanju tega kadra. »To pa še ni dokaz za prejšnjo trditve,« boste rekli. Ni, dokler ne napišem še tega, kar kaže analiza kadrov v industrijskih in obrtnih podjetjih v soboški občini. (Nadaljevanje na 2. strani)

Dr. Anton Vratuša med volivci pri Gradu

Minulo nedeljo popoldne se je z volivci pri Gradu sestal zvezni poslanec dr. Anton Vratuša. Razgovora, ki ga je organiziral krajevni odbor SZDL, se je udeležilo nenavadno veliko število vaščanov, tako da je bila dvorana zadružnega doma skoraj polna. Dr. Vratuša je volivcem najprej predaval, potem pa je odgovarjal na njihova vprašanja.

Predavanje je bilo splošno informativnega značaja. Njegov jedro je sicer tvorilo gospodarska reforma, vendar pa je predavatelj spregovoril tudi o drugih, zlasti zunanje-političnih vprašanjih: o odnosih med velesilami, o žariščih vojne napetosti, o politiki miroljubne koeksistence ipd.

Gospodarska reforma je prav gotovo najbolj zanimala volivce, zato je bilo o njej tudi največ govora. Dr. Vratuša je tako razložil, zakaj je moral priti do nje. Kakšni aspekti se nam z njo odpirajo in kakšne težave nam trenutno prinaša.

Razgovor, ki se ga je aktivno udeležilo veliko število poslušalcev, je potem pokazal, kaj teži zasebne kmetovalce v tem goričkem okolju. Mar-

sikatero vprašanje, ki so ga postavili volivci, je pričalo ne samo o tem, da se pri nas za reformo zanima vsak človek, ampak da je marsikoga tako ali drugače prizadela.

Med predavanjem, pa tudi v razgovoru, je dr. Vratuša spregovoril o nameravani spojitvi Kmetijske zadruge Grad s kmetijsko industrijskim kombinatom KIK »Pomurka«. Prenašajoč pri tem nekatere ugotovitve in mišljenja s pravkar končanega posvetovanja o kmetijstvu in zadružnosti v Pomurju, je opozoril na hudo zaostalost sadjarstva na Goričkem in na potrebo, da ga obnovimo, vse dokler ne bo predstavljalo moderno, donosno gospodarsko panogo.

dg

Pomurje prejema pomoč

Prejšnji teden je prišla v Pomurje večja količina hrane in pohištva, ki so ga prispevale mednarodne organizacije, kot tudi ljubljanske občine in nekatera podjetja v Sloveniji. V Murski Soboti, kjer je center Rdečega križa so darovano pomoč razdelili na sedem občin in sicer: Ptuj, Lenart, Ormož, Lendava, Gornja Radgona, Ljutomer in Mursko bila v vrednosti 33 milijonov dinarjev.

V ljubljanskih občinah se te dni akcija za pomoč poplavljenemu Pomurju zaključuje, medtem ko se v zasavskih občinah šele pričinja. Pomoč bi pa bila nedvomno večja, če nebi istočasno zbirali tudi za poplavljeni Goriško.

Posamezne vasi, ki so že dobile pomoč se za pomoč iskreno zahvaljujejo. Naj omenim, le vaščane Dokležovja, ki so pred nedavnim napisali zahvalno pismo Glavnemu odboru RKS, v katerem se zahvaljujejo za prejeto pomoč, ki so jo prejeli od mednarodnih organizacij rdečega križa preko Rdečega križa Slovenije.

T. Casar

GRADBENA EKIPA V DOKLEŽOVJU

V Soboto je prispela v Dokležovje petčlanska gradbena ekipa mednarodne organizacije, ki bo pomagala graditi hiše v Dokležovju in Krogu. Mladi graditelji bodo ostali v Pomurju do konca novembra. Sprejem, ki so ga bili de- ra. Sprejem, ki so ga bili de- ležni graditelji v Dokležovju je bil nadvse prisrčen.

7. OKTOBER

Pred 24 leti, dne 7. oktobra je prva partizanska baterija obstreljevala letališče v Kraljeviču ter uničila sovražno letalo, drugega pa poškodovala. S tem datumom je zaznamovan začetek naše artilerije.

Cepprav so se oboroževale naše prve artilerijske enote predvsem z zaplenjenimi topovi, so naši artilerijci kovali improvizirano strelno orodja. Tako poznamo na primer »banijske topove« katerih izdelovalec je bil strojni ključavničar Simo Jadnak. Primerek takega »topa« hranijo danes v Vojnem muzeju na Kalemegdanu.

Artilerici JLA so se z ramo ob rami borili z ostalimi enotami naše vojske v bitki za Bihač, Stampetov most, Prozor, Knin, na sremski fronti. Po kapitulaciji Italije se je naša artilerija močno okrečila.

Danes naša artilerija vsako leto izuči na stotine mladih voznikov motornih vozil, mehanikov, optikov, radiotehnikov in drugih, ki koristijo svoje znanje po odsluženju vojaškega roka v našem gospodarstvu.

O RAZSTAVI

»COSMOS« pri Vidmu ob Ščavnici

kmetijskih strojev, avtomobilov in pralnih strojev — ZA VAS
(berite na 5. strani)

ZMOTA ALI KRATKOVIDNOST

(Nadaljevanje s 1. strani)

V industrijskih podjetjih sta zaposlena le dva pravnik, eden z visoko, drugi z višjo izobrazbo. V tej panogi delajo samo trije diplomirani ekonomisti. Devet jih ima višjo ekonomsko-komercialno izobrazbo in 99 ekonomsko srednjo šolo. Poglejmo še v obrtna podjetja: imamo enega pravnika z višjo izobrazbo (Dimnikar Beltinci), dva ekonomista z višjo izobrazbo in 15 z ekonomsko srednjo šolo. V industrijskih in obrtnih podjetjih bi na 23 vodilnih delovnih mestih morali imeti ljudi z visoko izobrazbo (po sistemizaciji delovnih organizacij), imamo pa jih le šest, predvidena vodilna mesta z višjo izobrazbo so v redno izobrazbo pa je na vodilnih mestih kar 15 več kot sistemizacija zahteva. Je zato drugih manj! Imamo pa tudi tri vodilna mesta, na katerih so ljudje z nižjo izobrazbo. V

računovodstvih ni nikogar z visoko izobrazbo, le eden z višjo in namesto 108 s srednješolsko izobrazbo, pa imamo le 64. Predvideno število 24 z nižješolsko izobrazbo, pa smo prekoračili kar z 44.

Zaenkrat je številka zadosti. Eno dve vprašanji. Ali je potrebno, da tisti z višjo in srednjo ekonomsko izobrazbo čakajo na spisku Zavoda za zaposlovanje, kdaj bodo lahko šli delat. Pa ne na vodilna mesta, pač pa na tista delovna mesta, kjer jih ni pa bi morali biti. Ali bo cilje reforme mogoče realizirati prej in lažje z ljudmi, ki imajo za dve ali več stopenj nižjo izobrazbo, kot pa bi za delo, ki ga opravljajo morali imeti?

Za lažje razumevanje, še nekaj konkretnih podatkov. V industriji imajo pravnik v KIK »Pomurka« v upravi in v obratu Tovarna mesnih izdelkov. V Pomurki je zaposlen tudi eden ekonomist, pa v Muri dva (vsi z diplomo),

prvo ima tudi dva ekonomista z višjo izobrazbo, prav toliko tudi obrat za gozdno in lesno gospodarstvo, v Muri so trije in v Panoniji dva. Kaj pa ostali? Pomurje, Pomurski tisk, Mlinopek, Ločilka, Beltinka, Proizvodnja krementevega peska in drugi. Ti nimajo zaposlenih ne pravnikov z visoko ali višjo izobrazbo in tudi ekonomistov z visoko ali višjo izobrazbo ne. V obrtnih podjetjih pa imajo zaposlene ga le enega pravnika z višjo izobrazbo, V Agroservisu dva ekonomista z višjo izobrazbo, v Komunalnem podjetju jih ima 6 srednjo ekonomsko, v Kroju eden, v Blisku dva prav toliko teh kadrov je tudi v Agroservisu in Komuni v Beltincih, po eden pa v Remontu in Dimnikarskem podjetju. Podjetja Temelj, Graditelj, Obrtnik in Ledava pa kot kaže kadrov s srednjo ekonomsko ali višjo izobrazbo sploh ne potrebujejo.

Takšno navajanje pa je lahko enostransko, kadrovske probleme osvetljuje samo s slabše strani. Zato dodajmo še to, da mnoge delovne organizacije že nekaj let vlagajo precejšnja sredstva za štipendiranje potrebnih kadrov. Trenutno imajo podjetja na svojih štipendijskih seznamih kar 66 študentov in dijakov, letos pa bodo razpisala še 39 štipendij. Nekateri štipendisti se že vračajo, so tudi taki, ki se po končanem šolanju v delovni organizaciji sploh ne zaposlijo.

Delovne organizacije štipendirajo tudi mnogo svojih članov, ki izredno študirajo na srednjih, višjih ali visokih šolah. Ne moremo zanikati, da delovne organizacije doslej niso storile nič za boljši kadroviški sestav, nasprotno — storile so mnogo in rezultati so vidni.

Pa vendar, ne moremo mimo tega, da je v podjetju Pomurje v upravi zaposlenih 19 ljudi z neustrezno kvalifikacijo, v upravi Pomurskega tiska 35, v celotnem KIK Pomurka kar 46, v Muri 29, v Panoniji 9 in tako dalje. V obrtnih podjetjih je 16 ljudi v upravnih, ki nimajo zahtevne izobrazbe. Seveda je precej takšnih, ki že izredno študirajo, pa smo jih všteli med tiste, katerih sedanja izobrazba ne ustreza tisti, ki jo delovno mesto na katerem delajo zahteva. To naj bo v opravičilo. Pa morda še to, da mnogi, ki sicer izobrazbo nimajo, zaradi dolgoletne prak-

se svoje delo v redu in vestno opravljajo. Toda, ali tisti, ki v vseh preteklih, dvajsetih ali desetih letih niso bili dovolj močni in vztrajni, da bi se ob svojem delu v izrednem šolanju izpopolnili, to lahko storijo v naslednjih letih, če so se letos v šole vpisali. Verjemimo, da bo tako in počakajmo.

Samo zakaj čakajo tisti, ki izobrazbo že imajo, za katere je družba že dala ogromna sredstva? Zato, da lahko trajajo čas ali se zaposlujejo na tistih delovnih mestih, za katere niso najmanj usposobljeni, medtem pa v upravnih in računovodstvih delovnih organizacij sedi nemalo takšnih za pisalnimi mizami, ki so končali le osnovno šolo, pa o strojepisju, stenografiji in knjigovodstvu v šolah nikdar slišali niso. Med njimi bi lahko našli vsemogoče poklice od šivilj, polkvalificiranih in kvalificiranih delavcev pa vse do natakarijev in drugih poklicov.

Smo res tako dobro kadrovali, ali še tako dobro vedno kadrujemo? Nismo, sicer ne bi prezirali razpisanih pogojev in jemali v službo v uprave in računovodstva mnogokrat tudi one, ki so pač imeli najkrajše in najbolj trdnorodstvene ali druge »veze«. Se »vroč« primer takšnega kadrovanja je v »Ferromot«. Razpisali so delovno mesto blagajničarke, zahtevana srednješolska izobrazba, ne da bi o razpisu obvestili Zavod za zaposlovanje, so sprejeli uslužbenko z nižješolsko izobrazbo. Onih 15 absolventov ESS pa še vedno čaka na zaposlitev. Lepo razumejo nekateri naše predpise, našo reformo! Ali ne?

Bolje bomo gospodarili v prihodnje z boljšimi kadri, pa z manj napakami v kadrovanju. Reforma res ni samo v odpuščanju delavcev in prenehanju kaj smo izgubili in kaj pridobili. Ni pa tudi samo povečana storilnost in boljša disciplina, je tudi boljša organizacija dela, kvalitetejša proizvodnja in tako naprej. Vse to pa bomo le s težavo dosegli, če ne bomo spremenili naših pogledov, če se ne bomo otresli neodločnosti in sentimentalnosti pri reševanju problemov, katerih pomembni akterji smo bili v preteklosti sami. Dajanje sredstev za kadre, ki jih pač »ne moremo« zaposliti sedaj, ko so se izšolali in bi nam lahko koristili, ni investicija pač pa razmetavanje denarja. Če tega ne razumemo, smo v zmoti ali pa kratkovidni.

K. Sukič

GLAVNA JE PROIZVODNJA

(Nadaljevanje s 1. strani)

Poseben poudarek v razpravi je bil posvečen kooperaciji. Obvladovalo je enotno stališče, da je potrebno še nadalje razvijati kooperativne odnose in to manj v tem smislu, da je organizator kooperacije odkupovalec, temveč bolj v tem, da daje kooperantu vso strokovno pomoč in da to proizvodnjo tudi kreditira. Zanimiva je bila ugotovitev — ko je bilo govora o kreditiranju investicij in proizvodnje v kmetijstvu — da v upravnih odborih nekaterih bank ni niti enega kmetijca iz česar bi lahko zaključevali, da je kmetijstvo nekoliko zapostavljeno.

Za nadaljnji razvoj kmetijstva bi morali bolj intenzivno izvajati tudi melioracijska in regulacijska dela. V ta namen so bila v preteklih letih vložena sicer precejšnja družbena sredstva, toda v primerjavi s škodo, ki jo povzroča jo naše reke in potoki in ki znašajo milijardne zneske, ta sredstva niso bila zadovoljiva. Z dokončno ureditvijo Pesnice, Ščavnice, Mure, Drave in njihovih pritokov bi pridobili tudi velike površine obdelovalne zemlje. Vse to zahteva dolgoročno načrtovanje, ki je bilo doslej pomanjkljivo ne samo pri izvajanju melioracij in regulacij marveč v kmetijstvu nasploh. Posvetovanje je dalo temeljito analizo dosedanjega uvajanja mehanizacije v zaseb-

ni sektor kmetijstva. Različna gledišča in ocene tega vprašanja v preteklosti so nam povzročila več škode kot koristi: v soboški občini imajo kmetovalci že čez 120 večjih traktorjev za katere ugotavljajo, da na desetektarskem posestvu niso rentabilni, zato poskušajo to nadoknaditi s tem, da izvajajo svoje usluge pri sosedih, ki jih tako spravljajo v odvisen položaj. Na posvetovanju je bilo poudarjeno, da drobna kmečka mehanizacija lahko močno pripomore k temu, da bo tudi zasebni kmečki proizvajalec proizvajal več in ceneje.

Končno naj omenimo še nekatera neekonomska vprašanja kot so različna zavarovanja kmečkega prebivalstva. Izraženo je bilo mnenje, da bo potrebno z zakonodajo urediti tudi starostno zavarovanje. To bo nedvomno vplivalo tudi na pospešeno podružbljanje zemlje, izvedljivo pa je le ob skupnih naporih delovnih organizacij, občin in širše skupnosti.

Posvetovanje o problemih kmetijstva in zadrugištvu je zaradi svojega izredno delovnega značaja in polemičnosti pri razčiščevanju posameznih vprašanj koristen napotek k izvajanju naše kmetijske politike, hkrati pa tudi konkretna analiza onih problemov o katerih bo potrebno spregovoriti in odločiti tudi na pristojnih mestih v republiškem in zveznem merilu. —jm

IZ LJUTOMERSKE OBČINE:

Nekateri predlogi za izboljšanje dela skupščinskih svetov

Občinska skupščina v Ljutomeru je pred dnevi obravnavala poleg rebalansa občinskega proračuna tudi poročilo o delu svetov in komisij pri občinski skupščini. Glede na dosedanje izkušnje so bili podani pred skupščino nekateri predlogi za izboljšanje dela svetov.

Večina svetov je bila doslej aktivna in je zadovoljivo obravnavala problematiko svojega področja, vendar naj bi sveti pripravili več analiz s področja gospodarstva in družbenih služb, kar bi omogočilo tudi več konkretnih posgov skupščine v posamezna področja. Med sveti je bil najbolj aktiven svet za družbeni plan in finance, ki je imel letos 7 sej, dočim se je sestel svet za telesno vzgojo le enkrat. Po določenih statuta ob-

čine bi morali sveti tesneje sodelovati z organi družbenega in delavskega upravljanja, vabiti predstavnike teh na posvetovanja in seje ter iskati tudi druge oblike povezovanja. Nekateri sveti se takih oblik dela niso posluževali.

V zadnjem času se ogrevajo za to, da bi svete združevali. S tem bi dosegli boljši kadroviški sestav svetov, zmanjšali obseg dela uprave. Predloge o združitvi bodo morali v čim krajšem času proučiti tudi sveti.

Ukrepi za stabilizacijo našega gospodarstva in za skladnejši razvoj družbenih služb so postavili tudi delovanje svetov v nove pogoje — je med drugim rečeno v predlogih za izboljšanje dela svetov. Zato naj bi se sveti predvsem kadrovsko okrepili, ustvarili boljše povezavo med sveti, komisijami in skupščino, potrebno je boljše sodelovanje med sveti in organi upravljanja, izpolniti programe dela svetov in komisij, ki jih nalaga reforma.

Gradnja umetne sušilnice v Puconcih pred zaključkom

Gradnja umetne sušilnice v Puconcih

Obrat opekarne v Puconcih, ki spada k Splošnemu gradbenemu podjetju »Pomurje« v Murski Soboti, je eden najbolj zastarelih tovrstnih obratov v Sloveniji. Zaradi tega se je podjetje odločilo za rekonstrukcijo obrata. Izdelan je bil investicijski program, na podlagi katerega so letos pristopili k prvi fazi rekonstrukcije, to je k izgradnji umetne sušilnice. Rekonstrukcijo podjetje izvaja izključno z lastnimi sredstvi in sicer s sredstvi obrata za

gradbeništvo. Dela so pred zaključkom in predvidevajo, da bo umetna sušilnica zgrajena do praznika občine Murska Soboti, ko naj bi bila otvoritev. Vprašanje je le, v kolikem času bo dobavitelj opreme Klima Celje lahko končal s svojimi deli, ker ima težave zaradi pomanjkanja pločevine in z dobavo merilnih aparatov, ker jih uvaža.

Nova šola na Srednji Bistrici

Ljudje sklenili naj bo ta na Srednji Bistrici. Po izjavah investitorja in izvajalca naj bi šola sprejela učence že v prihodnjem šolskem letu. Občani menijo, da bi sčasoma v prostorih stare šole uredili otroški vrtec, ki je tudi na Bistricah že potreben. Z novo šolo na Bistrici, bo pravzaprav rešen osnovni šolski prostor v občini, razen Len-

dave in Velike Polane, s tem pa se bo kočala tudi prvotno načrtana pot, oziroma prva faza gradenj. V perspektivi naj bi pričeli urejati pri novih šolah še telovadnice, prav gotovo pa bi bilo potrebno tudi ob šolah skrbeti za stanovanja prosvetnih delavcev, zakaj ta problem postaja iz dneva v dan vse večji.

Začetek gledališke sezone v M. Soboti

Prihodnji torek bo v Murski Soboti gostovalo amatersko gledališče »Slava Klavora« iz Maribora. Na odru v kinodvorani se bo predstavilo z dramo irskega pisca Brendan Behana. Delo je režiral znani mariborski gledališki delavec Janez Karlin. Zaprtili smo ga za kratek interval.

Vaša dramska skupina je, kakor smo zvedeli, s »Talcem« dosegla zelo lepe uspehe.

Da, na republiški reviji na Jesenicah smo dobili priznanje kot najboljša amaterska dramska skupina v Sloveniji. Na zveznem festivalu na Hvaru pa bi se prav gotovo še bolje odrezali, če nam predstave ne bi skazile tehnične težave in če bi ljudje jezik bolje razumeli. Kljub temu pa smo dobili pohvalo za re-

žijo in za dve glavni vloji.

S »Talcem« ste torej nastopili že na marsikaterem odru?

Med drugim tudi v Ljutomeru, na medobčinski dramski reviji. Čez nekaj dni pa bomo gostovali na »Sladkem vrhu«. Predstava pri vas v M. Soboti bo tako že 14. po redu.

Ali bi lahko na kratko označili »Talce«?

Dogajanje sega v čas irskega boja za svobodo. Pripadniki osvobodilnega gibanja drže pri sebi kot talca nekega Angleža, da bi tako zaščitili svojega soborca, ki je spet v angleških rokah. Vendar pa avtor tega dramskega dela ne misli samo prikazati neko epizodo iz zgodovinskega dogajanja. Dramo je napisal v močno ironičnem tonu, saj se (Nadaljevanje na 3. strani)

OD TEDNA DO TEDNA

POSKUS DRŽAVNEGA UDARA V DŽAKARTI

V četrtek je po vesteh nekaterih agencij izvedel poveljnik osebne garde indonezijskega predsednika Sukarna državni udar. Vendar se je že nekaj ur kasneje izvedelo, da je bil poskus državnega udara razbit, da so zarotnike aretirali in vzpostavili red.

Položaj v Indoneziji je še vedno dokaj nejasen. Edini izvor informacij je radio Džakarta. V Londonu so prestregli v ponedeljek govor predsednika Sukarna po radiu, vendar je bil sprejem zelo nejasen in težko razumljiv. Organ KP Indonezije »Harijan rakjat« je objavil uvodnik v katerem izraža solidarnost z gibanjem »30 september«, ki je pričelo upor.

SPREMEMBE V SOVJETSKI VLADI

Na nedavnem zasedanju vrhovnega sovjeta ZSSR je bil sprejet zakon o spremembah v upravljanju industrije. Po tem zakonu bodo ustanovili poleg sedanjih še 28 ministrstev za posamezne industrijske panoge. Vrhovni sovjet je imenoval tudi nove člane vlade. Sovjetsko vlado bodo zdaj predstavljali predsednik vlade, dva prva namestnika, nadalje več namestnikov predsednika vlade, 47 ministrov, 15 predsednikov odborov in drugih ustanov, kakor tudi 15 predsednikov republiških ministrskih svetov. Z omenjenimi spremembami bodo dobile sovjetske republike večje pravice.

PAKISTAN PROTESTIRAL

Pakistan je pred dnevi protestiral v OZN zaradi indijske kršitve premirja v Kašmiru. V protestu je bilo rečeno, da so indijske čete ob podpori topništva napadle pakistanske položaje in da so se jim pakistanske čete postavile po robu. U Tant je o pakistanskem protestu seznanil varnostni svet.

NEVARNOST NOVIH POPLAV

Komaj so v glavnem ugotovili veliko škodo, ki so jo povzročile zadnje poplave, so reke na avstrijskem Koroškem pred dnevi ponovno dosegle kritično točko. Povodnji so posebej grozile spodnjemu Rožu, kjer je ponovno podrla nekaj mostov in pretrgalo vse prometne zveze. Voda je ogrozila tudi novi most čez Dravo, ki so ga predali prometu šele pred dobrim tednom.

Drobtinice

Kuhali bomo ekspres kavo, so tiste dni, ko so svečano odprli adaptirano gostišče »Lovec«, govorili ljudje. Zares, prvo na novem stroju kuhano kavo so spili gostje in potem nihče ni bil več deležen grenke tekočine iz lepo oblikovane kovinske mojstrovine. Stroj je bil kupljen, postavljen v gostilno, danes pa predstavlja lep okras, ali pa morda v napoto natakari-

MADŽARSKA VOJASKA DELEGACIJA

V našo državo je prispela na desetdnevni obisk madžarska vojaška delegacija, ki jo vodi minister za narodno obrambo LR Madžarske generalpolkovnik Lajos Czinege.

BOJKOT JUžnoAFRISKEGA DELEGATA

Ko je pred dnevi stopil južnoafriški delegat na govorniškem oder v dvorani kjer je 20. zasedanje OZN je ostalo od 117 delegatov v dvorani le še 38. Gvinejski delegat je od predsedujočega zahteval naj odvzame južnoafriškemu delegatu besedo. Ker predsedujoči tega ni storil, so mnogi afriški, azijski in drugi delegati zapustili dvorano.

»TRIKOT« V LENDAVI VSI POZNAJO, TO JE ZBI-

rališče ob proslavah, tu se križajo česte, toda ta majhen košček zemlje sredi Lendave je dobil še novo zanimivost. Ob njega so naslonili »izredno lep« reklamni pano, ki vabi cenjeno občinstvo k filmskim predstavam. Občani, ki ho- dijo mimo, čudno gledajo in si zastavljajo vprašanje: mar ni boljše načina reklamiranja, kot na kos le- ksim nalepti plakat in ob- že itak močan »klč« napi- sje, takrat in takrat boste videli v kinu dramo kot je- doslej še niste nikoli. Men- da se zaradi take »posre- čene reklame« v Lendavi ni povečalo število obisko-

VREME

Vremenska napoved za čas od 7. do 17. oktobra.

Okrog 7. in 8. oktobra in okrog 17. oktobra padavine z ohlادتvijo. V ostalem suho oziroma lepo vreme.

Dr. V. M.

NA POTI PROTI MESECU

V SZ so izstrelili novo avtomatsko postajo »Luna 7«. Dosedanji poskusi pristanka podobnega laboratorija na lunini površini se niso obnesli. »Luna 5«, ki so jo izstrelili maja letos se je najbolj približala cilju. Priletela je do površine Lune v takozvano območje »Morje oblakov«, na svoji poti proti planetu pa se je verjetno razbila.

VSEM OBČINAM, KI NI- SO poravnale svoje obveznosti do medobčinskega šolskega sklada velja opozorilo, da bodo šole II. stopnje v Murski Soboti prisiljene odkloniti z novim šolskim letom učence iz njihovih občin. Malce zapoznela, toda v našem življenju že dokaj udomačena birokratska vojna, ki je ob- nemem tudi papirnata, rodi tudi tako zadevo. Naj o- menim, da je to zapisano v sklepu upravnega odbora

medobčinskega sklada za šolstvo. Kaj pa ustava? Mar smo pozabili nanjo! A- li lahko nekdo kratki ustav- no pravico učencem? Ob- pisanju takih in podobnih sklepov, ki jih mimogrede rečeno ni malo, bi morali seveda poznati predpise in ustavo. Omenjeni sklep se- veda ni osamljen, veljalo bi, ponovno aktivirati ob- činske komisije za statut in ugotoviti ali se le ta dosledno sprova.

POSLOVNA PRIZADEVANJA KOLEKTI-
VA TRGOVSKEGA PODJETJA »RAVEN-
KA« V BELTINCIH

NA PRVEM MESTU - potrošnik

Sedemletni obstoj in razvoj Trgovskega podjetja »Ravenka« v Beltincih je povsem upravičil obete in zahteve tisočev potrošnikov na Ravenskem in Dolinskem. Podjetje se je v tem času uspelo približati potrošnikom — tudi v manjših vaseh, četudi ne vedno za ceno rentabilnosti poslovanja. V zadnjih petih letih je podjetje odprlo nove poslovalnice v Gancanih, Dolnji Bistrici, prodajalni »Usnje« in »Delikatesa« v Beltincih ter prodajalno z mešanim blagom v Vučji gomili.

Velik napredek pomeni tudi specializacija trgovskega poslovanja v Beltincih, kjer posluje 5 specializiranih trgovin (»Manufaktura«, »Zeleznina«, »Delikatesa«, z non stop poslovanjem, »Usnje« in »Specerija II«). V širšem okolju pa ima podjetje še 13 trgovin z mešanim blagom.

Podjetje se je močno usmerilo tudi k trgovanju s kurivom in gradbenim materialom, kar je tudi razumljivo, saj njegov poslovni okoliš ni prav nič bogat z gozdovi. Tako bodo na primer letos prodali kar 600 vagonov premoga, apna in cementa, kar je 30 vlačovnih kompozicij s po 30 vagoni. Promet s tehničnim in gradbenim materialom se je zlasti povečal v zadnjem času, ko je podjetje začelo prodajati ta material tudi za devizna sredstva z 10 odst. popustom. Tako so si prebivalci Gancan že letos zagotovili v podjetju gradbeni material za gradnjo 40 stanovanjskih hiš v prihodnjem letu.

Prizadeven kolektiv tega podjetja se sicer kar najbolj trudi, da bi bil konkurenčen na tržišču. Tako neposredno nabavljajo od proizvajalcev že okrog 75 odst. vsega blaga. Konkurenčnost pa ni samo v cenah, marveč tudi v izbiri in kvaliteti blaga, zlasti pa se v pravočasni izdobi potrošnikom. Tega pa se kolektiv tudi zaveda. Svojim potrošnikom skuša namreč ustreči tudi v njihovih posebnih željah, ki pa so značilne domala za vsako vas v poslovnem okolju. Zato pri nabavi blaga neposredno sodelujejo poslovodje prodajaln, ki najbolj poznajo zahteve svojih potrošnikov.

Gospodarska reforma ni presenetila kolektiva tega podjetja. Varčno gospodarjenje in ustrežna notranja delitev dela in poslov jim je že dosedaj prinesla dokajšnje prihranke. Tako ugotavljajo po 8 mesecih letošnjega poslovanja, da so presegle plan prometa za 20 odst. ob istovremem zmanjšanju delovne sile za 10 odst., kar je prav gotovo omembe vreden poslovni dosežek. Doslej je bil že kar običaj, da so v I. polletju dosegli letni plan prometa s 40 do 45 odst., medtem ko so se letos pomaknili celo čez 50. V upravi imajo zaposlenih samo 5 uslužbencev, kar je ugodno razmerje nasproti 60-članskemu kolektivu.

Zgodovina tega podjetja je pravzaprav zgodovina napora in tudi samoodpovedi kolektiva. Tako so prvi kamion, ki jim je bil nujen za prevoze, nabavili z notranjim posojilom celotnega kolektiva.

Promet je po vrednosti narasel od 148 milijonov din v letu 1958 na 600 milijonov din letos.

V tem času so izučili 25 pomočnikov; nekateri so se uspešno zaposlili tudi v Ljubljani, Mariboru in Murski Soboti. To je pomemben prispevek tega podjetja k strokovnemu usposabljanju prekmurske mladine, zlasti če upoštevamo, da jih je en vajenec veljal v učni dobi okrog 1 milijon din.

Vrednost osnovnih sredstev podjetja je narasla že na 20 milijonov dinarjev.

Steber podjetja je vsekakor stabilen strokovni kader, kamor pristevajo tudi starejše trgovske delavce, ki bodo kmalu odšli iz podjetja v zaslužni pokoj. Dosedaj je podjetje stipendiralo 7 poslovojev za pridobitev visoke kvalifikacije, trenutno pa stipendira tri in enega dijaka za študij na srednji ekonomski šoli.

PETROVIC & CO

o p t i k

G R A Z

Herrengasse 23

Tel. 97-4-74

Z OJESOM ZAPRLA
POT MOPEDISTU

Na cesti II. reda v vasi Vanča vas se je pripetila prometna nesreča med pešcem Antonijem Ratnik iz Vanča vasi 42 in mopedistom Francem Kološem iz Murske Sobotne, Talanyeva 1. Do nesreče je prišlo, ko je Franc Ratnik vozil s konjsko vprego na cesti v smeri Murska Sobota in za vprego vlekel sejalnik, za sejalnikom pa je šla Antonija Ratnik, ki je v rokah nosila oje sejalnika. Ko je mopedist hotel prehitovati Antonijo Ratnik, mu je ta z ojesom zaprla pot, zaradi česar je mopedist s sopotnico Nado Kološa zadel v oje in padel po cestišču. Pri nesreči je dobil mopedist hude telesne poškodbe, medtem ko je bila sopotnica lažje telesno poškodovana. Oba sta iskala zdravniško pomoč v soboški bolnišnici. Materialna škoda na mopedu znaša okrog 30.000 dinarjev.

zaposlitve

UPOKOJENKA, 44-letna, se želi zaposliti kot gospodinja k dobri družini. Naslov v upravi lista.

**Začetek gledališke
sezone v M. Soboti**

vse dogaja v neki javni hiši (ki služi upornikom kot postojanka). V bistvu hoče tedaj Behan prikazati nesmisel vojne in absurd človeškega bivanja. Delo je napisano v modernem stilu. Zelo je razgibano, saj vsebuje tudi songe in plese. Taki vložki in pa še drugi prijemajo so veliko prispevali k temu, da je drama povsod pri publiku doživela veliko priznanje.

**NI UPOSTEVAL
VARNOSTNE RAZDALJE**

V nedeljo se je pripetila prometna nesreča v naselju Radenci. Voznik osebnega avtomobila Ludvik Lukman iz Čakovca je vozil osebni avtomobil reg. št. CK 19-73 iz M. Sobotne proti Radgoni. Za njim pa je pripeljal z osebnim avtomobilom reg. št. LJ 311-33 Ivan Skafar iz Ljubljane, ki je zaradi kratkotrajne razdalje zadel v spredaj vozeči osebni avtomobil, last Lukmana. Ob nesreči je nastala materialna škoda cca 350.000 dinarjev. Voznik Ivan Skafar je kazal znake vinjenosti in je bil odpeljan na odvoz krvi, zaradi slabo vzdrževanega vozila pa so mu bile odvzete tudi evidenčne tablice.

**NOVE UGODNOSTI
V OBMEJNEM PROMETU
Z AVSTRIJO**

V prejšnjem tednu se je sestala v Ljubljani jugoslovansko-avstrijska komisija za obmejni promet. Sestavili so dva sporazuma, ki določata razširitev obmejne cone, urejata prinašanje blaga in plačilnih sredstev v obmejnem prometu. Dolžina bivanja se podaljša za en dan; postopek pri izdajanju in pregledovanju dokumentov za prehod čez mejo se nadalje poenostavi.

S SEJE OBČINSKEGA KOMITEJA ZKS, LENDAVA

Spremeniti odnos do dela in odgovornosti

Na minuli seji Občinskega komiteja ZKS Lendava, na kateri so bili prisotni tudi sekretarji osnovnih organizacij, so člani komiteja uvodoma poslušali analizo, s katero je bila podana ocena prilaganja delovnih organizacij novim pogojem gospodarjenja, kakor tudi ocena lastnih ukrepov, ki so jih delovne organizacije že sprejele ali pa o njih razpravljajo.

Že uvodoma lahko ugotovimo, da so v podjetjih izrečene ocene o reformi različne, vse pa izrečene v takem pomenu, ki kaže, da verjetno še vedno nismo razčistili z bistvom reforme. Velikokrat je bilo pouradeno, da smo z re-

formo prišli v proces, ki bo trajal, torej proces in ne enkratna akcija, kot to še vedno marsikdo misli.

Analize delovnih organizacij »preračunavajo« prikazujejo v glavnem negativne stvari in zato dajejo nepopolno sliko, ki čestokrat zavaja javnost in proizvajalca. Težave bodo, vsaj one večje še niso nastopile, zato bo, kazalo tam, kjer še ni bilo veliko storjenega, aktivno delati pri seznanjanju proizvajalcev o reformi, o njenem pravem pomenu, kakor tudi na spoznavanju lastnega položaja.

Prva faza delovanja v novih pogojih je za nami; ti so seveda prizadeli gospodarske

organizacije različno, najmočnejše pa kmetijske organizacije in gradbeno podjetje. Delovnim organizacijam bo v novih pogojih gospodarjenja ostalo 200 milijonov dinarjev več kot po stari delitvi dohodka, toda istočasni porast materialnih izdatkov, ki bodo za 51 milijonov dinarjev večji, vpliva na to, da bo potrebno poiskati vse možnosti, da v novih pogojih ne bi prišlo do spreminjanja delitvenih razmerij v delovnih organizacijah.

V razpravi na seji je prišla do izraza bojazen nekaterih članov ZK zaradi odpuščanja delovne sile. Relativni viški se pojavljajo in se bodo pojav-

ljali, ker je to normalen pojav in zaradi tega ne bi bilo potrebno biti v skrbeh.

Na seji je bilo rečeno, da bi pri odpustu delovne sile bilo potrebno končati enkrat upoštevati tudi odnos do dela, ne pa venomer postavljati socialni problem v ospredje. Gre torej za spremenjeni odnos do dela v delovnih organizacijah, ustanovah in vseh povsod kot tudi na vseh ravneh.

Pri uveljavljanju gospodarske reforme je brez dvoma izredno pomembna odgovornost posameznikov kot tudi kolektivov in organov upravljanja. Po diskusijah sodeč se v lendavski občini srečujemo s tem vprašanjem, ki pa prav tako, kot vse, kar so prinesli novi pogoji gospodarjenja, lahko odločilno vpliva na uveljavitev reforme, s tem pa tudi na nadaljnji gospodarski razvoj. Velikokrat je bilo že poudarjeno, da smo dolžni »preračunati« tudi svoje misli in pojmovanja, svoje delo, svoj odnos do dela in svoj odnos do odgovornosti.

Člani komiteja so ugotovili, da je v dosedanjih razpravah o reformi bilo o tem le malo govora ali bolje rečeno, skoraj nič. Najlažje je seveda odpustiti delovno silo, ob tem pa se nihče ne vpraša, koga in kakaj odpuščamo. Iskati rezerve samo v delovni sili, ne more in ni rešitev za reformo, to pa delajo predvsem tisti, ki niso dojeli bistva reforme.

Osnovne organizacije kakor tudi vsi člani ZK se bodo morali aktivneje vključevati v delovanje na tem področju, posebej pa v reševanju teh vprašanj, ki jih čestokrat namerno ali nenamerno izpuščamo.

Sprememba odnosa do dela in odgovornosti bo zategadelj morala tudi v lendavski občini postati trajnejša akcija — so ob zaključku dejali člani občinskega komiteja ZKS.

**V KRAJEVNI SKUPNOSTI VIDEM OB ŠČAVNICI
POPRAVLJAJO CESTE**

Letošnje neurje je zelo prizadejalo ceste na področju Krajevne skupnosti Videm ob Ščavnici, zato so prebivalci tega predela prisiljeni, da si uredijo ceste. Občinska skupščina Gornja Radgona je za popravilo cest Krajevne skupnosti Videm prispevala 600 tisoč dinarjev za gramoz. Vse ostalo pa opravljajo občani s

prostovoljnimi deli. Vsota res ni velika, saj je na področju Krajevne skupnosti 27 vasi in v vsem predelu so v glavnem vaške vasi.

Pri tem delu prednjači predvsem vas Dragotinci. Prebivalci te vasi so sami zbrali še 36.000 din za nabavo gramoz.

OSMR TNICA

Sporočamo žalostno vest, da je po kratki bolezni nepričakovano umrl v 68. letu starosti naš dober in skrben mož, oče, brat, stari oče

LUDVIK ŽALIK

STROJNO-KLJUČAVNIČARSKI MOJSTER

Pogreb dragega pokojnika bo v četrtek, 7. oktobra 1965 ob 15. uri na pokopališču v Murski Soboti.

Murska Sobota, Radkersburg 5. oktobra 1965

Žalujoči: žena Marija, sinova Lajči in Stefan ter hčerka Marjeta z družinami, brat Franc in ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob bridki izgubi našega dragega moža in očeta

JOŽETA NEMCA

šefa poslovalnice Realitetne agencije M. Sobota

se najtopleje zahvalujemo vsem, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti, posebno direktorju Realitetne agencije Maribor za poslovilne besede ob odprtem grobu, prijateljem, znancem in darovalcem cvetja.

Murska Sobota, Filovci, Bogojina 27. septembra 1965.

Žalujoči: žena in otroci Ivanka, Jožek, Ivanček, Srečko in ostalo sorodstvo.

COSMOS« BO SODELOVAL NA GOSPODARSKI RAZSTAVI PRI VIDMU OB ŠČAVNICI

Po najbližji poti - h kupcem

V okviru občinskega praznika Gornje Radgone bo pri Vidmu ob Ščavnici Kmetijski dan, povezan z gospodarsko razstavo v času od 10. do 17. oktobra. Na njej se bo obiskovalcem razstave predstavilo tudi ljubljansko podjetje »Cosmos«, ki uvaža različne kmetijske in gospodinske stroje ter motorna vozila. To bo pravzaprav prenešana razstava, ki jo je »Cosmos« organiziral avgusta letos v Ljubljani.

To je tudi prvič, da se je kakšno podjetje odločilo za ureditev večjega paviljona na razstavi v našem kraju, seveda predvsem s stališča, da približa potrošnikom.

Obenem pa je ta razstava dobrodošla, saj je skoraj 5 tisoč naših ljudi zaposlenih v Avstriji, Nemčiji ali kakšnih drugih državah. Večina teh delavcev je sezoncev, ki so šli z namenom, da si izboljšajo svoj življenjski standard. Tako kupujejo tudi motorna vozila, kmetijske in gospodinske stroje v tujini ali pa doma.

Mnogi naši sezonci pogostokrat ne vedo, na koga naj bi se pri nakupu različnih strojev obrnili in zato velikokrat nasedejo raznim spekulantom. Zato ni čudno, da je precej strojev, ki jih naši sezonci uvozijo, kupljenih pri različnih preprodajalcih, ki

poberejo levji delež zaslužka, stroji pa so že velikokrat iztrošeni in uporabljivi le za krajši čas, denar pa je s tem slabo naložen.

Podjetje »Cosmos« bo na razstavi sodelovalo le z manjšim asortimentom strojev, ki jih uvaža, ker so pač vse razstave povezane z velikimi materialnimi in finančnimi stroški. V njegovem paviljonu bodo vsekakor najbolj zanimivi kmetijski stroji. Prikazanih bo nekaj vrst kosilnic za košnjo trave, obrezovanje živih mej, za žetev in za ostale delovne operacije, ki kmetovalcu precej olajšajo delo. Na razstavi bo prav tako več vrst motornih žag in pa zadnje čase zelo priljubljen avtomobil RENAULT-4 furgonet.

Podjetje z drugimi avtomobili za sedaj ne bo sodelovalo na razstavi, čeprav jih uvaža v

Dokončno urejen hudournik

Že nekaj let je neurejen hudournik v naselju Nafta poplavljal ceste in njive, zakaj že najmanjše deževno vreme je povzročilo izlivanje vode, ki priteče iz goric. Velikokrat je ta problem predstavljal za odgovorne »gordijski voz« za občane pa številne nevšečnosti. Občasno popraviljanje in krpanje jarkov seveda ni moglo odpraviti tega problema. Letos, ko

smo doživeli več poplav, ki so povzročile občutno škodo, pa je bila izredna prilika, za ponovno »krpanje«, ali dokončno ureditev hudournika. Dela na ureditvi, ki jih je opravila Vodna skupnost, so veljale okrog 4 milijone dinarjev. Ostane torej še čiščenje obcestnih jarkov, pa bodo ob deževju tudi prebivalci naselja lahko hodili po »suhem.«

„Razstavni paviljon arh. FRANCA NOVAKA“

Med pomembnejše dogodke, ki jih bomo doživeli še ta mesec, predvsem v času soboškega občinskega praznika, vsekakor spada otvoritev nove, reprezentativne zgradbe poleg kinodvorane v Murski Soboti.

»Razstavni paviljon arh. Franca Novaka« — tako ime je namreč dobila ta pomurska »mala galerija« — bo 16. t. m. ob 11. uri svečano predan svojemu namenu. Da bi res takoj praktično dokazal,

kaj vse bo lahko pomenil za kulturno življenje Pomurja, bo udeležencem slavnostne otvoritve in vsem, ki ga bodo potem obiskali, že ponudil na ogled kar dve razstavi.

»Likovna podoba Pomurja«, to je tema prve razstave. Z njo se bodo predstavili tako pomurski kakor tudi splošno slovenski likovniki. Druga razstava pa bo posvečena urbanističnemu programu mesta Murska Sobota.

dg

Vzgojna posvetovalnica v Murski Soboti

S tem tednom — tednom otroka, bo v Murski Soboti začela z delom vzgojna posvetovalnica, so sklenili na nedavni seji sveta za varstvo družine pri občinski skupščini.

Predlagali so, naj bi bila posvetovalnica v začetku odprta enkrat tedensko v prostorih oddelka za družbene službe in sicer v popoldanskem času, sestavljali pa bi jo psiholog, pedagog, pravnik, socialni delavec ter po potrebi še drugi. Posvetovalnica v takem sestavu bo očitno nalezljiva na zaupanje staršev ter opravljala to družbeno nalogo.

Kot minulo leto, naj bi na drugi osnovni šoli v Murski Soboti tudi letos organizirali varstvo šolskih otrok izven rednih učnih ur, na novo pa ga v popoldanskem času uvedli za otroke iz Pušče v tamkajšnjem otroškem vrtcu.

Na seji sveta so temeljite obravnavali tudi delo šolskih mlečnih kuhinj, ki imajo ponekod spričo vedno manjše mednarodne pomoči vse manj malih abonementov. Dejali so, da za odmiranje šolskih mlečnih kuhinj ni prav nobenih razlogov, ker lahko starši plačujejo za otroke tudi s pridelki.

-js-

Pred konferencami krajevnih odborov SZDL v Lendavski občini

Minuli teden so se v Lendavi zbrali predsedniki 26 krajevnih organizacij SZDL, da bi se skupno z občinskim vodstvom dogovorili o letnih konferencah. Ker bo prihodnje leto republiški kongres, do katerega se morajo končati krajevnice in občinske konference, je po mišljenju udeležencev sestanka potrebno čim hitreje začeti z letnimi konferencami krajevnih odborov. Letos konference ne bodo volile novih vodstev, bodo pa za to analizirale delo v preteklem letu. Prav gotovo bo potrebno v nekaterih krajevnih organizacijah izvršiti spremembe v vodstvih, zakaj ni malo takih članov odborov, ki niso bili kdove kako aktivni. Po mnenju predstavnikov krajevnih organizacij bi se lahko število članov povečalo, kot recimo v Črenšovcih, ob tem pa je vsekar potrebno organizirana akcija. Število članov SZDL v lendavski občini je še vedno pod 40 odst. volivcev, kar je menda v republiki najmanj. Po diskusiji na sestanku sodeč bi se bilo nelogično sklicevati na članarine in podobne stvari, ki bi vplivale na število članov. Tako trditve demantirajo nekateri krajevnice organizacije, ki so v času, ko so pobirali članarino, povečale število članov. Bistvo vsega je v tem, kot je dejal predsednik krajevnice organizacije Črenšovci, kako pristopiš k ljudem. Udeleženci sestanka so prav tako opozorili na dejstvo, da je potrebno strmeti za pomladitvijo krajevnice odborov, kot so dejali nekateri odborniki delujejo v odborih že od osvoboditve do danes. Prav gotovo bo v bodoče potrebno v tej smeri delovati in iskati mlade, ki bi prišli v odbore te najbolj množične družbeno politične organizacije. Udeleženci sestanka so sklenili, da bi naj krajevnice končali najpozneje do 10. novembra, da bi lahko bila v prvi polovici decembra občinska konferenca. Kaj naj na teh konferencah krajevni odbori SZDL obravnavajo? Eno osrednjih vprašanj bo vsekakor uveljavljanje novih pogojev gospodarjenja. Ni dovolj, da se z reformo, posebno pa z njenimi cilji seznanijo njeni delovni ljudje v gospodarskih in drugih organizacijah, tudi vaški ljudje bi radi o tem slišali in razpravljali. Konference naj bi bile po njegovem mnenju primerno mesto kjer naj bi občane-kmetovalce informirali o tem. Informiranost občanov o gospodarski reformi bi bila seveda nepopolna, če bi ob tem pozabili na občane živeče v vaseh, in če v prvi fazi izvajanja reforme to res ni bilo storjeno,

ODTRGAL SE JE VIJAK

Do hude prometne nesreče je prišlo na cesti II. reda v Stari novi vasi. Voznik tovornega avtomobila reg. št. MB 92-74 Ivan Volmajer iz Ožvalda ob Dravi je vozil s tovornim avtomobilom skozi vas, iznenada se mu je odtrgal vijak na desni strani šasije med prednjim in zadnjim kolesom. Pri tem pa je padla iz karoserije železna ploščica na mimo idoče Marijo Onišak iz Iljaševca 50. Slednja je doživela hude telesne poškodbe in bila prepeljana v soboško bolnišnico.

mora postati sedaj ena najvažnejših nalog organizacije SZDL, posebej se zaradi tega, ker vlada določeno nerazumevanje posebej na področju kmetijske problematike. Na sestanku so bili prisotni tudi predsedniki krajevnih skupnosti, ki se pripravljajo na volitev polovice novih članov svetov. V razpravi je bilo rečeno, da je dve leti od kar skupnosti obstojajo morda premalo, da bi lahko prikazali večje uspehe, delno pa je za tako stanje kot vlada, vzroke iskati tudi v pomanjkanju materialnih sredstev. Sredstva, ki jih krajevnice skupno-

S POSVETOVANJA PREDSTAVNIKOV OBČINSKIH KOMITEJEV ZMS

Kakšne so naloge mladih

O tem so razpravljali na posvetovanju predstavnikov in sekretarjev občinskih komitejev ZMS v preteklem tednu. Posvetovanja sta se udeležila tudi predsednik Centralnega komiteja ZMS Tone Florjančič in član CK ZMS Geza Bačič.

Predstavniki občinskih komitejev ZMS pomurskih občin so takoj na začetku posvetovanja ugotovili, da so takšni razgovori nujni in potrebni in bi jih moralo biti več. Zaradi podobnih problemov, ki jih občinske organizacije ZMS v posameznih občinah srečujejo, kakor tudi zato, da bi s tesnejšim sodelovanjem mnoge naloge uspešno rešili. Največji poudarek so na posvetovanju dali nalogam mladih pri izvajanju reforme. O nekaterih zaključkih, mnenjih in predlogih naj torej v nadaljevanju teče beseda. Zato, da bi mladinske organizacije v posameznih delovnih organizacijah lažje videle konkretne naloge, ki jih morajo reševati skupaj s celotnimi delovnimi kolektivi.

Mladina naj bi se v svojem delu v okviru delovnih organizacij predvsem zavzemala za racionalnejšo gospodarjenje. Sama in v sodelovanju z ostalimi proizvajalci naj išče takšne predloge in rešitve, ki bi proizvodni proces pocenili, v okviru celotnega proizvodnega procesa ali pa v posameznih obratih in delovnih enotah. V tem času pa je potrebno čim bolj ugotoviti in razviti sistem samoupravljanja. V nekaj kolektivih je opaziti, da se nekateri proizvajalci, tudi člani samoupravnih organov odlikajo odločanju o nekaterih ključnih vprašanjih glede odpuščanja delovne sile in ostalih ukrepov v strahu, da bi se komu zamerili ali podobno. To pa so tudi ugodna tla za razrast birokratičnih teženj, ki bi jih v procesu reforme moralo biti čedalje manj. Predstavnik ljudomerskega občinskega komiteja ZMS je na posvetovanju povedal, da trgovska podjetja nočejo sprejemati v uk vajeven češ, da so si dovolj kadra vzgojila že doslej. V nekem podjetju pa so zato, da ne bi bilo treba odpušiti odvečne delovne sile, povečali čas izdelave za posamezne izdelke. Komentar k temu verjetno ni potreben. Pa tudi k osebnim dohodkom zaposlenih vzgojiteljev v Veržeju ne, saj se njihovi osebni prejemki gibljejo kar nad 180 tisoč dinarjev na mesec. V kmetijski zadrugi »Kmetovalec« so odpustili pet tehnikov in obratnega inženirja. Uspehi v kooperaciji pa pričajo, da bi te kadre še kako

stili dobijo zadoščajo kvečjemu le za najnujnejša komunalna dela, pa se zaradi tega ni čuditi dejstvu, da sveti krajevnice skupnosti na sejah razpravljajo predvsem o komunalnih vprašanjih. Povzete iz razprav bi morda bil v tem, da je potrebno v bodoče to lokalno samoupravo občanov materialno ojačati, ob tem pa tudi nuditi moralno in politično pomoč krajevnim skupnostim. Na zborih skupnosti, ki bodo kmalu, pa bi bilo potrebno kritično oceniti dosežanje delo in začrtati pot razvoja in delovanja v prihodnosti.

potrebovali. To je nekaj primerov iz ljudomerske občine, udeleženci posvetovanja in predstavnik komiteja, ki je o tem govoril, pa so sklenili, da mladina ob reševanju takšnih vprašanj ne bi smela stati ob strani.

Predsedniki in sekretarji občinskih vodstev so poudarili, da se prav v tem obdobju mladina mora boriti za pravilnejše odnose v proizvodnji vendar ne na relaciji mladi — starejši strokovnjaki — nestrokovnjaki. Izboljšati je potrebno odnose med vsemi proizvajalci ne glede na njihovo dobo ali strokovnost. Ti odnosi pa se lahko razraščajo in utrjuje tako, če bodo vsi proizvajalci odgovorno odločali o vseh vprašanjih v kolektivu. Ko so govorili o odpuščanju odvisne delovne sile če je to še nujno so poudarili, da ne bi smeli biti socialni motivi odločilni kriterij za to koga bodo odpustili, pač pa je potrebno vprašanje proučiti podrobno in v celoti. V večini primerov se bo odpuščanju mogoče izogniti z boljšo organizacijo dela v proizvodnji, uvajanjem novih izmen in tako naprej. Pri teh vprašanjih bo morala sodelovati organizacija ZMS v slehernem delovnem kolektivu, pa tudi taktat, ko bodo obravnavali obseg in koristnost režijskega osebja. Poudarili so, da odnosi med zaposlenimi v proizvodnji in v administraciji lahko postanejo boljše, ko bodo pravilniki o nagrajevanju takšni, da bo za dobro opravljeno delo na takšnem ali drugem delovnem mestu vsi dobro nagrajeni.

V razgovoru o delu profesionalnih političnih delavcev v vodstvih ZMS pa so menili, da mora biti to bolj odgovorno in je te delavce potrebno nagrajevati po uspehu dela. Politični delavci naj bi v prihodnje več časa porabili za delo med mladino na terenu in v delovnih organizacijah in manj za delo v pisarnah. Na posvetovanju so se sklenili, da bodo odsej organizirali podobna posvetovanja vsak mesec. Na naslednjem posvetovanju bodo razpravljali o analizi letnih konferenc v aktivnih ZMS in o pripravah na občinske konference ZMS, ki naj bi bile v občinah končane do začetka novembra.

Karč

Ribenčani v Lendavi

Septembrski dan, kot po navadi oblačen in deževen, monoton kot vselej, le s to razliko, da je bil ta dan v Lendavi sejem. Pri »Pošti« so se zbrali lončarji iz Fillovec, izdelovalci košar iz Medžimurja, med temi pa tudi trije bratje Šile iz Ribnice. Vsak je ponudil svoj robo, med vsemi pa so bili najvažnejši prav Šile, zakaj ta dan, deževalo je namreč, so prodajali suho in mokro robo. Suho pred dežjem, mokro po dežju. Ljudje so »handlali« za rešeta in kuhance. Kako se počutiti kot motorizirani potniki, sem vprašal najstarejšega Šila. Ja, to vam je takole, najprej smo suho robo nosili na hrbitih, potem smo kupili konje, te smo zapili in kupili te konje! Pokazal mi je namreč si-vozelene kobilje. S temi zdaj jahamo križem po Sloveniji. Kako gre »kšeti« sem se naprej zanimal. Ja, če ne gre, pa pritisnemo je bliskovito odgovoril drugi Šile. O, robo že prodamo, sicer ne veliko kot prej, pa vendarle gre, sicer bi se vedno nosili na hrbitih. Pozneje, ko je dež preprečil ponujanje in prodajanje robe, smo pogovor nadaljevali v gostilni. Bel kruh in liter vina sta bila na mizi, kot asociacija suhe in mokre robe, s pripombo tretjega Šila, da je suha roba še vedno cenejša kot mokra in da je ta poslednja boljše kakovosti. Pogovor bi se verjetno še dolgo nadaljeval, toda Ribenčani so za slovo zapeli, nato pa so se njihova pota razšla. Eden je krenil na Goričko, drugi na Koroško in tretji kdove kam. Ko smo si podali roke v slovo, so mi dejali: Pa nasvidenje prihodnje leto, pa mejo odprite, da gremo pogledat brhke Madžarke!

Pred posvetovanjem bibliotekarjev

Slovenski knjižničarji se bodo te dni sestali v Novem mestu, kjer bodo poleg čisto strokovnih referatov poslušali tudi Razvoj knjižničarstva 20 let po osvoboditvi; s tem počastili dvajsetletnico osvoboditve in si ogledali partizanske kraje v Beli krajini.

Med tem, ko proslavlja Novo mesto že stoletnico knjižničarstva, se v Pomurju bomo rimo za boljše ureditev in funkcioniranje mladih knjižnic. Da bi tudi v knjižničarstvu v Pomurju poiskali notranje rezerve, bomo največ storili s tem, da bomo knjižnice uredili po osnovnih knjižničarskih predpisih za boljše funkcioniranje izposoje knjig in pridobili še več bralcev. Res, da bodo morale te težnje knjižničarjev podpreti tudi ustanovitelj knjižnic, predvsem pa občinske skupščine, ki bodo omogočile razširiti dejavnost knjižnic z večjimi sredstvi za nakup knjig.

Čeprav je zakon o knjižnicah izšel že leta 1961, in predpisujejo ureditev statusa knjižnic, registracijo knjižnic, ureditev knjižnic, šolanje knjižničarskega kadra, vidimo v Prekmurju, da so se registrirale pri občinski matični knjižnici — Studijski knjižnici v Murski Soboti šele naslednje knjižnice:

Studijska knjižnica v Murski Soboti; Šolarska knjižnica Osnovne šole Bakovci; Učiteljska knjižnica Osnovne šole v Bogojini; Pionirska knjižnica Osnovne šole v Bogojini; Šolarska knjižnica Osnovne šole pri Gradu; Knjižnica prosvetnega društva »France Prešeren« Grad; Ljudska knjižnica — Népkönyvtár Hodoš; Knjižnica Šolskega izobraževalnega centra za razne stroke v Murski Soboti; Knjižnica Pokrajinskega muzeja za Pomurje v Murski Soboti; Učiteljska knjižnica Osnovne šole »Karla Destovnika-Kajuha« v Murski Soboti; Šolarska knjižnica Osnovne šole »Karla Destovnika-Kajuha« v Murski Soboti; Ljudska knjižnica — Népkönyvtár Prosenjakovci; Šolarska knjižnica Osnovne šole v Puconcih; Knjižnica TVD »Partizan«

Še enkrat o problemih vzgoje in izobraževanja

O delu in problematiki vzgojno-izobraževalnih ustanov v soboški občini je v preteklem tednu razpravljala skupščina. V prejšnji številki Pomurskega vestnika smo naše bralce že seznanili z nekaterimi problemi tega področja, sedaj pa zapišimo še nekaj ugotovitev, ki so jih odborniki skupščine in predstavniki vzgojno-izobraževalnih ustanov povedali v razpravi na seji.

Na šolah še vedno trošimo preveč časa, da bi dosegli določeni kakovostni učinek. To potrjujejo podatki o količini znanja, ki ga pridobijo učenci po končanem osemletnem šolanju ter številke o tistih, ki šolo zapustijo še preden končajo osmi razred. Seveda te ugotovitve ne moremo posplošiti na vse šole v občini, saj so na nekaterih zabeleženi prav zadovoljivi uspehi. Neuspehom vsekakor »botrujejo« tudi objektivne težave kot so pomanjkanje predmetnih učiteljev, slabi delovni pogoji tako za učence kot vzgojitelje, slaba opremljenost v šolah in drugo. Brez dvoma tudi sedanji sistem nagrajevanja prosvetnih delavcev v šolah ni dovolj vzpodbuden, za velika prizadevanja, ki jih učitelji vlagajo za večji kvalitetni učinek. Doslej še ved-

no in skoraj povsod prevladuje nagrajevanje po času. To pa so razlogi, ki govorijo v prid temu, da je tudi v šolah potrebno čimprej najti boljše, ustreznejše in bolj vzpodbuden sistem nagrajevanja.

Nekatera šolska poslopja, posebno v krajih izven Murske Sobotne, so stara in razpadajo. Šolski proračuni tudi niso zmogli večjih sredstev za njihovo vzdrževanje in popravila. Pa vendar, kot so menili na seji, bi mnogokje z več dobre volje in odgovornosti, mnoga manjša popravila lahko naredili tudi z zelo malimi denarnimi sredstvi. Glede opremljenosti šol pa je tako, da so matične šole znatno boljše opremljene kot pa zunanji oddelki teh šol.

Sezonstvo je odprlo tudi v šolah novi problem. Otroci, katerih starši so zaposleni v tujini, morajo opravljati doma vsa dela. Tako zanemarljivo šolo in v znanju znatno zaostajajo za ostalimi. Čedalje bolj prihaja v ospredje zahteva po prevozu učencev iz oddaljenih vasi v šole. Občani zahteve po prevozu postavljajo pred šolska vodstva, ta pa zaradi pomanjkanja sredstev in seveda avtobusov ne morejo ničesar storiti. Odborniki so menili, da bo morala skupščina občine v prihodnje zagotoviti toliko denarja, da bodo uredili prevoz otrok v šolo vsaj tam, kjer je to že sedaj nujno. Hvalevredno je, da so občani pri kritju stroškov za prevoze pripravljeni sodelovati.

Tudi v šolah druge stopnje je vrsta nerešenih problemov. Seveda je najbolj zaskrbljujoče financiranje dejavnosti teh zavodov. Dosedanji način medobčinskega financiranja se je slabo obnesel. Zato so odborniki predlagali in sprejeli priporočilo gospodarskim organizacijam, ki naj bi del sredstev, ki jih vsako leto predvidijo za izobraževanje, odstopili za šolanje kadra na srednjih strokovnih šolah in v poklicnih šolah. Po predvidevanjih bi letno v občini lahko zbrali okrog 75 milijonov dinarjev. To pa ni tako malo. Delovne organizacije pa priporočilo ne bi smele vzeti resno, saj se v teh šolah izobražujejo kadri, ki jih same najbolj rabijo.

O srednješolski mladini pa so povedali na seji skupščine še marsikaj drugega. Recimo to, da se jih več kot 60 odst. v šolo vozi. V kakšnih razmerah in kako mnogokrat ta vožnja izgleda, bi najbolje lahko povedali »vozači«. Je pa tudi precej takšnih, ki stanujejo v mestu kot podnajemniki. V majhnih sobah in neurejenih razmerah. Kuhajo, perejo in čistijo si sami. Tudi več skupaj se jih stiska v sobah. Lastniki stanovanj pa pridno zaračunavajo najemnino tudi čez 8 tisoč dinarjev na mesec. Morda ne zaradi ekonomskih najemnin, prej zaradi prevelike želje po denarju, ki pa kljub pomanjkanju stanovanj za srednješolce, nima nič skupnega s humanostjo. Kako dolgo se bomo zgrajali še nad razgradnostjo in mladostno razposajenostjo mladih dijakov in kdaj se bomo začeli zgrajati tudi nad izkoriščanjem dijakov — podnajemnikov?

K. Sukič

Ta teden v črnem okvirju

IZGUBIL OBLAST NAD VOZILOM

Na cesti II. reda Kuštanovci — Košarinci se je pripetila huda prometna nesreča. Motorist Bela Čahuk iz Križevca 173 je vozil z motornim kolesom r. št. MS 10-291, na njem pa imel še sopotnico Vero Bencak iz Rakicane 80. Ko sta se pripeljala na križišče je motorist zavozil na kamen, izgubil oblast nad vozilom tu padel po cestišču. Voznik ni bil poškodovan, medtem ko je sopotnica doživela hude telesne poškodbe in je bila prepeljana v soboško bolnišnico. Materialna škoda

na vozilu znaša okrog 80.000 dinarjev.

ZA VOZIL V OBCESTNI KAMEN

V petek ob 19.30 uri se je pripetila prometna nesreča na cesti IV. reda v Policah, ki jo je povzročil mopedist Mirko Vajngerl iz Polic št. 2. Mopedist je zavozil v občestni kamen, kar je imelo za posledico, da je padel po cestišču. Zaradi telesnih poškodb je bil prepeljan v soboško bolnišnico.

VOZILA BREZ LUČI NA KOLESU

V petek ob 18.30 se je zgo-

dila hušja prometna nesreča na cesti IV. reda med Martjanci — Sebeborci med kolesarko Marijo Barbarič iz Sebeborca 52 in motoristom Aleksandrom Lutarjem iz Andrejca 56. Kolesarka je vozila s kolesom iz Martjanec proti Sebeborcu brez luči na kolesu. Za njo je pripeljal motorist, ki kolesarke ni pravčasno opazil, ker ni imela luči, kar je imelo za posledico, da jo je zbil po cestišču ter sam padel. Pri padcu je doživela kolesarka hude telesne poškodbe — ima zlom roke v zapestju in poškodbe na glavi in levi roki, medtem ko je dobil motorist lažje telesne poškodbe. Materialna škoda znaša 10.000 dinarjev.

NI IMEL SPOSOBNEGA VOZILA

V vasi Moravci se je pretekli petek ob 6.15 uri pripetila prometna nesreča med voznikom osebnega avtomobila reg. št. MS 21-54, Ludvikom Lazarjem, iz Strehovec 29 in voznikom tovornega avtomobila reg. št. MB 117-58 Jožetom Dominičem iz Rakicane 135. Iz Tešanovec proti Martjancem je vozil pravilno po desni strani ceste voznik osebnega avtomobila. Ko je pripeljal v levi blagi ovinek, mu je iz nasprotni strani pripeljal voznik tovornega avtomobila, ki pa se pri zavijanju proti žagi ni prepričal, če je cesta prosta, zaradi česar je prišlo do trčenja. Na obeh

vozilih je nastala materialna škoda za 170.000 dinarjev. Pri pregledu tovornega avtomobila, last Jožefa Dominiča, se je ugotovilo, da ta ni bil tehnično sposoben, saj ni delovala niti ročna niti nožna zavora, poleg tega pa je že tudi pretekli tehnični pregled vozila. Zaradi nesposobnosti vozila so mu odvzeli evidenčne tablice.

PADEL ZARADI VINJENOSTI

V vasi Segovci na cesti III. reda je bil najden kolesar Anton Dolamič iz Radgone. Imel je poškodovano glavo in bil v nezavesti. V bližini njegovega je ležalo njegovo dvokolo. Ugotovljeno je, da je

padel zaradi vinjenosti. Prepeljan je bil v soboško bolnišnico.

ZELO USPELA KRVODAJALSKA AKCIJA

V radgonski komuni je bila v sredini meseca septembra krvodajalska akcija, ki jo je organiziral občinski odbor Rdečega križa v Gornji Radgoni skupaj s političnimi in društvenimi organizacijami.

Občinski odbor RK je planiral 600 odvzemov krvi. Ta plan pa je bil presežen za 9,8 odst. Največji odziv je bil v Krajevni skupnosti Videm ob Ščavnici, za kar gre posebna hvala vodstvu te skupnosti.

Preusmeritev na manjše gradnje

Gospodarska reforma je prinesla tudi gradbeništvu nekatere novosti, ki terjajo od delovnih organizacij temeljite analize dosedanjega poslovanja in ukrepe v smeri intenzivnejšega gospodarjenja. Z znižanjem obsega investicij in zaradi napovedanih sprememb v sistemu financiranja gradnje stanovanj, je občutiti padec gradbene konjunktura, kar bo prav gotovo povzročilo veliko skrbi, zlasti večjim gradbenim podjetjem.

O nakazanih spremembah v gradbeništvu so v zadnjem času veliko razpravljali tudi samoupravni oroani Splošnega gradbenega podjetja »Pomurje« v Murski Soboti ter ugotovili, da zaenkrat nimajo posebnih težav. Z likvidacijo Gradbenega podjetja Radgona se je njihovo območje razširilo na področje Radgone in Lenart, poleg tega je podjetje prevzelo gradnjo novih šol na Tišini, na Kapeli in v Cerkvenjaku, kjer je večji del sredstev investirala republika, tako da v celoti računajo na izko da v celoti računajo na izpolnitev postavljenega plana proizvodnje. Letni plan namreč znaša 1 milijardo 100 milijonov dinarjev, že sedaj pa ima podjetje pogodbeno izvajanje gradbenih del v vrednosti 1 milijarde 150 milijonov dinarjev. Ker pa so se cene v gradbeništvu povečale za okrog 20 odstotkov, ocenjujejo v gradbenem podjetju Pomurje, da bo znašala letošnja realizacija 1 milijardo 300 milijonov dinarjev. S tem bo seveda ostal fizični obseg proizvodnje ob izkoriščenju vseh zmogljivosti isti kot v lanskem letu. Podjetje si je pogodbeno že tudi zagotovilo izvajanje gradbenih del v vrednosti 650 milijonov dinarjev za prihodnje leto. Zaskrbljeni so le zaradi stanovanjske gradnje, zlasti v mestu Murska Sobota, kjer so izvajali veliko del. Z ukinitvijo stanovanjskega sklada bodo s sredstvi, namenjenimi v te namene, razpolagale gospodarske organizacije in bodo sredstva razdrobljena. Gospodarske organizacije bodo verjetno dajale posojila individualnim graditeljem stanovanj, pri čemer

pa nastane vprašanje kaj bo z blokovsko gradnjo v Murski Soboti. V zadnjih letih je Splošno gradbeno podjetje »Pomurje« gradilo tudi večje število stanovanj za trg, za kar je dobivalo namenski kredit od gospodarske banke. Tako je gradilo v zadnjih dveh letih 122 stanovanj, v gradnji je še 80 stanovanj, od katerih bo 50 vseljenih letos, 30 pa prihodnje leto. Slednje gradi podjetje z lastnimi sredstvi, računajo pa, da bodo toliko stanovanj lahko zgradili z lastnimi sredstvi tudi naslednje leto, v kolikor bo povpraševanje kupcev.

Splošno gradbeno podjetje »Pomurje« v Murski Soboti je doslej izvrševalo malo individualnih gradenj in to iz več razlogov. Eden glavnih je ta, da so imeli dovolj ostalih gradenj in niso bili zainteresirani za individualne gradnje. Po drugi strani pa v Pomurju obstoja večje število manjših gradbenih podjetij, privatnikov in »šušmarjev«, ki so svoja dela opravljali ceneje, čeprav je razlika v kvaliteti. Z novim zakonom o tarifi prometnega davka, ko morajo individualni kupci gradbenega materiala plačati prometni davek, ki ni nizek, dočim gradbeno podjetje tega ne plačajo, bodo lahko gradbeno podjetja opravljala ista dela za isto ceno. Zato se gradbeno podjetje »Pomurje« že za prihodnje leto pripravlja tudi na prevzemanje individualnih gradenj. Dodamo naj še to, da podjetje »Pomurje« ni dvignilo cene usluge, razen za vrednost podražitve materiala, te dni pa je dobnilo dovoljenje za prodajo opekarniških proizvodov za devize.

Z nastopom gospodarske reforme, ko se cene grodbenega materiala prosto formirajo, pa je obrat opekarni Puconci dvignil cene svojih storitvenih cenovnih dvižil cen svojim izdelkom za 35 odstotkov, za individualnega graditelja pa celo za 75 odstotkov (upoštevajoč prometni davek). To povečanje cen v opekarni Puconci pa je še vedno pod republikim povprečjem in obrat težko izhaja, ker je zastarel. Kljub podražitvi pa opekarna v Puconcih nima težav s prodajo izdelkov, da se je povpraševanje nekoliko umirilo.

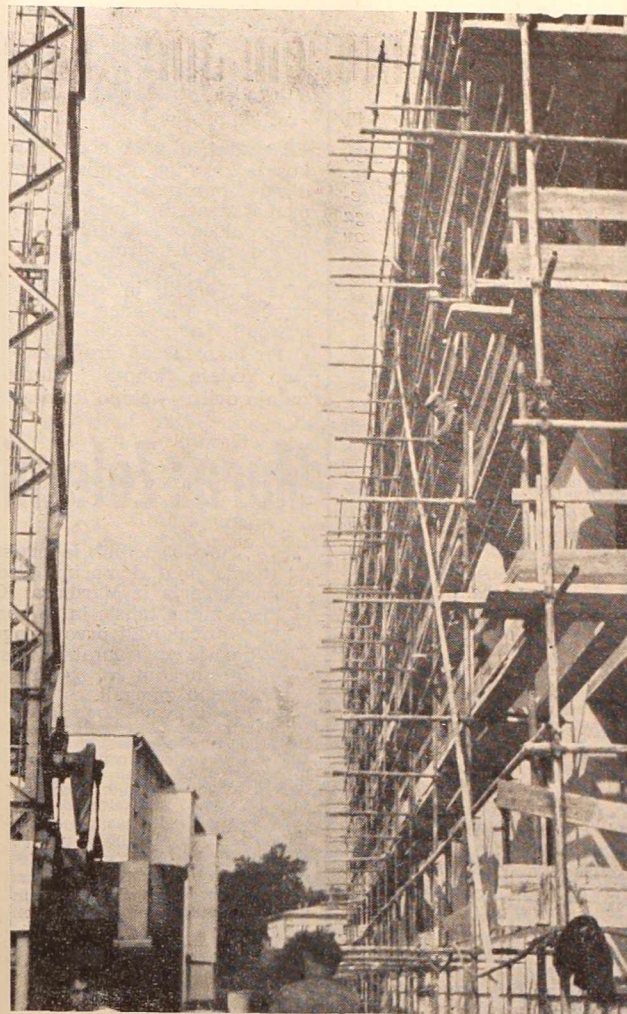
V LENDAVSKI OBČINI:

Osební dohodki po novih gospodarskih ukrepih

Politika osebnih dohodkov v novih pogojih gospodarjenja je prav gotovo ena bistvenih področij v bitki za uresničitev reforme. Potem, ko je začela delovati reforma v mesecu juliju in avgustu so delovne organizacije preračunale dohodek po novih gospodarskih instrumentih. Po teh izračunih se predvideva za obdobje avgust-december za 178 milijonov dinarjev ali za 19 odst. večji dohodek kot po stari delitvi. To povečanje je kajpada različno po delovnih organizacijah, od 45 odst. v INDIP, kar je največ, do 0,3 odst. v Varstroju. V istem obdobju je le ena gospodarska organizacija popravila pravilnik o delitvi dohodka. Varstroj je povečal razmerje delitve dohodka od prejšnjih 80:20 na 85:15, torej za 5 odst. v korist osebnih dohodkov. Delovne organizacije delajo nove pravilnike o delitvi osebnega dohodka, ki naj bi bili končani v začetku oktobra. Delovne organizacije izplačujejo od julija dalje povišane akontacije osebnega dohodka na podlagi začasnih ukrepov organov upravljanja.

V obeh obratih (gradbeni in opekarniški) pa je ob uveljavljanju reforme bilo potrebno reševati tudi osebne dohodke zaradi zvišanja življenjskih stroškov. Tako so v Splošnem gradbenem podjetju »Pomurje« povečali osebne dohodke povprečno za 22 odstotkov in znaša povprečje v gradbeni dejavnosti 49.2000 dinarjev, v opekarniški pa 46.400 dinarjev. Osební dohodke so povečali na račun manjših prispevkov in s podražitvami v opekarniški dejavnosti ter z iskanjem notranjih rezerv.

Nafta je za 20 odst. povečala vrednost točke. Mehanika je povečala za 23 odst. povprečne akontacije, Elektromlin linearno za 10 odst., INDIP pa v obeh mesecih za 18 odst. Trgovsko podjetje še ni povišalo akontacij, predvideva pa povišanje za 10–15 odst. Linearno povišanje v štirih delovnih organizacijah, po različnih stopnjah kategorij delavcev v treh, medtem ko dve delovni organizaciji še nista določili višjih akontacij. Delovnim organizacijam, tako vsaj zatrujejo, v razdobju julij-december ne bo primanjkovalo sredstev za osebne dohodke. Teh nekaj podatkov nam kaže na to, da so delovne organizacije previdno pristopile k povečanju osebnega dohodka, to nam potrjuje tudi dejstvo, da so akontacije pri vseh delovnih organizacijah pod nivojem podražitve in povečanja življenjskih stroškov. Odkrivanje notranjih rezerv, ki prav gotovo zahteva daljše časovno razdobje, naj bi nadoknadila nastalo razliko, to pa je seveda edina in pravilno zastavljena pot.

Na gradbišču

Medtem, ko je v delovnih organizacijah opravljena prva faza reforme in se že vidijo pogoji podjetja v novih gospodarskih pogojih, je v ustanovah stanje izredno težko. Občinska skupščina in sodišče še nista izvedli preračunavanja.

Rebalans občinskega proračuna bo predvidoma sprejet v drugi polovici oktobra. Sklad za šolstvo je znižal dotacije šolam za 10 odst., prav tako pa tudi vsem ostalim proračunskim potrošnikom. Sole dobivajo le sredstva za izplačila osebnih dohodkov,

ne pa tudi za večje materialne in funkcionalne izdatke. To seveda čestokrat vzbuja pri prosvetnih delavcih nerazumevanje in preplah, po drugi strani pa si občinska skupščina prizadeva najti sredstva da bi se tudi na tem področju situacija ublažila. Se le po sprejetju rebalansa občinskega proračuna, bo dana realna možnost ocenitve položaja, šele takrat bo možno tudi podrobneje oceniti položaj družbenih služb, ki zadnje čase prav tako kot delovne organizacije iščejo možnosti prilagajanja k novim pogojem gospodarjenja.

OBRTNIKI, KMETOVALCI IN GOSPODINJE, POZOR!

OBIŠČITE NAŠ PAVILJON OD 10. DO 18. OKT. 1965 — na GOSPODARSKI RAZSTAVI PRI VIDMU OB SCAVNICI, KJER VAM NUDIMO:

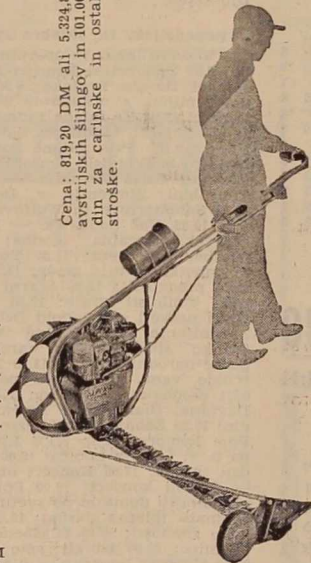
Ročne motorne kosilnice znamke „Alpina“

(uvožene iz Italije), ki so ekonomicne, lahko gibljive, trpežne in zelo praktične tudi za hribovite terene. Po želji lahko dobite tudi priključke za žetev.

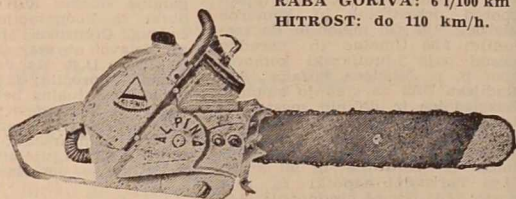
Ročne motorne žage znamke „Alpina“

ki se zaradi svoje majhne težine in specialnega vplinjača z lahkoto upravljajo in uporabljajo v najrazličnejšem položaju; so prikladne za najrazličnejša dela.

Cena: 819,20 DM ali 5.324,80 avstrijskih šilingov in 101.000 din za carinske in ostale stroške.

Cena: od 499,20 DM ali 3.244,80 avstrijskih šilingov in 77.000 din za carinske in ostale stroške dalje.

Prostornina valjev: 845 cm — PORABA GORIVA: 6 l/100 km HITROST: do 110 km/h.

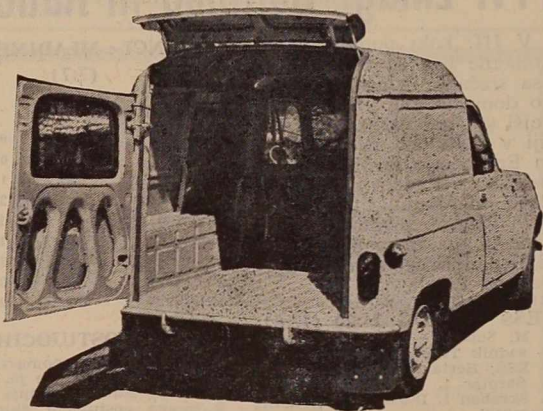

RENAULT

R-4 furgonet

Preizkušeno in univerzalno vozilo, ekonomično in trpežno, grajeno za vožnjo po slabih makadamskih cestah in ozkih poteh.

Posebno je prilagojeno za potrebe obrtnikov in kmetovalcev, za prevoz raznovrstnega blaga, surovin, orodja, kmetijskih in vrtnarskih pridelkov, za hitro, ekonomično in rentabilno poslovanje.

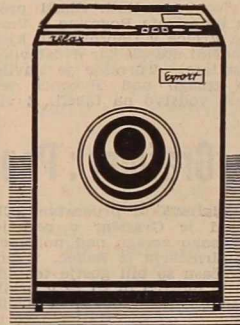

Hlačenje brez vode, mazanje odpade. Servisna služba in rezervni deli na razpolago pri »Agroservis« v Murski Soboti. Stalno na zalogi tudi R-4 L in R-10 major.

Predstavljamo vam tudi dva pralna stroja »RELAX«, superavtomat:

EXECUTIVE 309

Cena: 480 DM ali 3.120 avstrijskih šilingov in 77.000 din za carinske in ostale stroške.

superavtomatski pralni stroj z novim sistemom progresivnega gretja vode. Prilagojen je za ciklus delikatnega pranja in pet ciklusov normalnega pranja, 5-kratnega izpiranja in pospešenega ožemanja, brez ustavljanja stroja od predpranja do dokončnega ožemanja. Zmogljivost: 5 kg suhega perila.

SELECTA

Cena: 729,60 DM ali 4.742,40 avstrijskih šilingov in 106.000 din za carinske in ostale stroške.

Superavtomatski pralni stroj, ki opravi 15 različnih operacij. Zmogljivost 5 kg suhega perila. »SELECTA« prepere, opere in 5-krat izpere, ožame in perilo popolnoma posuši, ker je v njem vgrajena grelna naprava, ki daje topli zrak. Pralni stroj je narejen iz najkvalitetnejšega materiala, zato je izredno trpežen.

Cena: 3.552,80 DM ali 23.093 avstrijskih šilingov in 603.000 din carinskih in ostalih stroškov (vozilo je lahko plačljivo kot poklon (darilo) s potnim listom ali iz inozemstva direktno na naš devizni račun).

Za vse proizvode nudi podjetje »COSMOS« garancijo za določeno dobo z brezplačno servisno službo. Originalni nadomestni deli stalno na zalogi v konsignacijskih skladiščih v Ljubljani.

Vse stroje je mogoče prevzeti iz konsignacijskih skladišč »COSMOSA« TAKO J po vplačilu deviznega in dinarskega zneska.

Ustrezni devizni znesek je treba nakazati na devizni račun: »COSMOS«, Ljubljana, št. 502-618351-250-493 pri Narodni banki v Ljubljani; in dinarski znesek na naš tekoči račun: 5041-1490.

Pri našem zastopniku na razstavi lahko dobite tudi vse informacije o pogojih nakupa drugih osebnih motornih vozil znamke »RENAULT« in »ALFA ROMEO«, kakor tudi informacije o prvovrstnih lahkih in težkih traktorjih znamke »SAME«.

ZAHTEVAJTE PROSPEKTE, PONUDBE IN PISITE NA NASLOV:

COSMOS

generalno zastopstvo za Jugoslavijo, Ljubljana, Celovška 34, telefoni: 313 062 za kmetijske stroje in 313 141 za motorna vozila.

POSEBNE UGODNOSTI:

MOTRNO KOSILNICO, MOTRNO ŽAGO, PRALNI STROJ IN R-4 FURGONET LAHKO NABAVI:

- vsak naš ali tuji državlján, ki ima devizni račun;
- vsak naš državlján, ki se začasno mudi pri vas ter ima vstopno in izstopno vizo;
- kdorkoli iz tujine, če nakaže na naš devizni račun ZA VAS ustrezní znesek (kot darilo);
- in vsak tuji državlján.

Več športnih srečanj z Madžari

Socialistična republika Slovenija ima sicer najkrajšo mejno ločnico s sosednjo Madžarsko, toda to prav v ničemer ne zmanjšuje velikega pomena čim tesnejših stikov naše dežele, predvsem pa obmejne pomurskega področja s sosednjimi predeli županije Vas in Zala na Madžarskem.

V taka prizadevanja vpletajo svoje delovanje tudi pomurski športni delavci in kolektivi. Tako so letos vrnil obisk v Szombathely soboški strelci, srečali pa so se tudi nogometaši NK Mure in ženska rokometna ekipa iz M. Sobote v ustreznih ekipama doma in v Szombathelyu. Več športnih srečanj s sosedi iz madžarske županije Zala je bilo tudi na lendavskem področju.

Kaže, da se bodo taka srečanja v prihodnje še bolj pristočno razvijala. V sredini septembra je vrnila obisk predstavnikom županijske zveze športnih organizacij v Szombathelyu delegacija občinske zveze za telesno vzgojo komune Murska Sobota. V delegaciji so bili: Vlado Firm, predsednik občinske zveze, Henrik Hakl — tajnik, Jože Vild — član predsedstva občinske zveze in predsednik Atletskega kluba Pomurje. Predstavnik športnih delavcev in športnih organizacij iz soboške komunice so v času tridnevne bivanja v Szombathelyu imeli vrsto koristnih razgovorov s predstavniki županijske zveze športnih organizacij in vodstvom mestne zveze športnih organizacij v Szombathelyu in seveda tudi vrsto športnih delavcev tega mesta. Predstavniki iz Murske Sobote je sprejel tudi predsednik županijskega sveta v Szombathelyu, dr. Gonda György.

V program športnih srečanj za prihodnje leto je bilo na prvo mesto uvrščeno srečanje atletov Pomurja z atleti županije Vas, predvidoma najprej v Szombathelyu in povratno v Murski Soboti. Poleg atletov pa naj bi obojestransko gostovali še ena nogometna ekipa, košarkarji in ekipa namiznega tenisa.

Tako bodo torej športniki z obeh strani meje tudi v prihodnjem letu nadaljevali letos začete prve stike in tako prispevali k nadaljnjemu zblizanju in dobremu razumevanju obeh sosednjih narodov.

Mladost (Čentiba) pokalni zmagovalci

V finalni nogometni tekmi za prehodni pokal ObZTK Lendava sta se v nedeljo srečali moštvi Mladosti iz Čentiba in Genterovci. Tekma se je končala v regularnem času, neodločeno kakor tudi v podaljšku, tako da je ekipa Mladosti postala tretja zmagovalci pokalnega tekmovanja za prehodni pokal ObZTK Lendava.

SREČANJE NOGOMETNIH SODNIKOV

M. SOBOTA : MARIBOR 3:1 (1:0)

Pretekli četrtek je bila v Murski Soboti odigrana tradicionalna tekma nogometnih sodnikov Maribora in Murske Sobote za memorial Draga Kolenca. Tekma se je končala z zasluženim zmago sodnikov Murske Sobote z rezultatom 3:1 (1:0). Domačini so prišli v vodstvo v 18. minuti, ko je Cifer ostro streljal in zadel mrežo. Sobočanci so imeli iniciativo na igrišču tudi v drugem delu in Norčič je povečal vodstvo, kmalu zatem pa je Cifer dosegel še drugi gol. Edini gol za goste je dosegel Žižek (avtogol). Tekmo je vodil Drvarič iz Murske Sobote. Tako je sodniška ekipa iz Murske Sobote že četrto osvojila prehodni pokal. Moštvi sta nastopili v naslednjih postavah:

M. SOBOTA: Cak, Bolkovič, Balazic, Veres, Horvat, Kološa I, Bojnec (Žižek), Svatina (Celec), Norčič, Kološa II, Cifer.

MARIBOR: Rep, Vodnik (Švajger), Cvirni, Zetič, Janžekovič, Čuljak, Stanič, Čeh, Babič, Jerman, Zaimi (Zelenko).

POMURSKA MLADINSKA LIGA DELITEV TOCK

V 6. kolu pomurske mladinske nogometne lige sta bili odigrani dve tekmi, obe pa sta se končali neodločeno. V Radgoni sta se pomerili moštvi Radgone in Mure B, v Veržeju pa Verže in Grafičar iz Murske Sobote.

Rezultata: Mura B 3:3 Veržej : Grafičar 2:2

Tabela									
Mura B	4	3	1	0	25:7	7			
Radgona	5	2	2	1	15:11	6			
Brazda	3	2	0	1	11:10	4			
Grafičar	3	1	1	1	8:11	3			
Veržej	5	1	1	3	9:17	3			
Turnišče	1	1	0	4	2:0	2			
Bakovci	4	0	0	2	5:10	2			
Tehnostroj	3	0	1	2	3:14	1			

Soboški Partizan prvak brez poraza

V zadnjem kolu pomurske košarkarske lige je bilo v središču pozornosti srečanje med Radenci in Ljutomerom, ki je odločalo, kdo izmed njiju bo zasedel drugo mesto. Košarkarji Radenec so tokrat presenetili in zanesljivo premagali Ljutomer, ki ni nastopil v najmočnejši postavi ter tako zasedel drugo mesto. Vodeča Sobota je tudi zadnjo oviro — ekipo Rakičana premagala z visokim rezultatom ter zasedla prvo mesto brez poraza.

S tem je bilo letošnje prvenstvo v Pomurski košarkarski ligi končano. Prvak je zaslužen postala ekipa soboškega Partizana, ki tokrat v ostalih ekipah ni imela resnega konkurenta. Osvojila je vse možne točke ter vodi pred drugouvrščeno ekipo za 8 točk, kar je svojevrsten rekord. O-

Mura : Zelezničar 0:1 (0:0)

Po dveh tednih je enajstotica Mure v nedeljo zopet nastopila pred domačimi gledalci in sprejela v goste ekipo Zelezničarja iz Maribora. Ker sta se tokrat pomerila tekmeča z dna tabele in še oba brez zmage, smo skoraj zagotovo pričakovali prvo zmago domačega moštva. Toda zgodilo se je prav obratno. Gostje iz Maribora, ki so imeli več od igre in tudi več zrelih možnosti za gol kot domačini, so zasluženo zmagali.

Že v četrty minuti igre so gostje nevarno napadli z desnim krilom, vendar nespreditni Muhič ni znal z dveh metrov poriniti okroglo usnje v mrežo. Nato so s protinapadi odgovorili tudi domačini in v 17. minuti je Tkalec dosegel regularen gol, katerega pa sodnik Romih iz Celja ni priznal, temveč dosodil le prosti strel v korist domačinov, ki pa ni prinesel uspeha. Zatem so zopet napadli gostje in v dobrih petih minutah igre imeli

Berden - Pojbič tretja

V Klošternajburgu v Avstriji so bile v nedeljo internacionalne motorne dirke, na katerih je nastopilo okrog 160 tekmovalcev iz raznih držav. Med njimi je nastopil tudi Berden s sovozačem Pojbičem, član AMD Stefan Kovač iz Murske Sobote kot edini Jugoslovan ter zasedel odlično tretje mesto za nemškim in madžarskim tekmovalcem.

TECAJ JUDA

Judo sekcija TVD Partizan v Murski Soboti bo priredila tečaj za novince — mladince in člane. Tečaja se lahko udeležijo vsakdo, ki ima veselje do tega športa, in ki se bo prijavil organizatorju dne 15. oktobra od 17. do 18. ure v domu TVD Partizana v Murski Soboti. Zazeleno je, da se tečaja udeležijo čim večje število ljudi iz Murske Sobote in okoliških krajev.

Katastrofa Bogojine in Vrelca

V VI. kolu pomurske nogometne lige so bili doseženi nepričakovano visoki rezultati. Zlasti preseneča katastrofa Bogojine v Veržeju in Vrelca v Dobrovniku, kjer so domačini dosegli kar dvoštevilo na rezultata. Turnišče je slavilo visoko zmago nad Puconci ter prevzelo vodstvo na tabeli. Z vi-

sokim rezultatom pa so tudi Beltinci premagali Bakovce. Tekma med Tehnostrojem in Tišino ni bila odigrana; medtem ko sta bili moštvi Dokležovja in Radgone prosti.

V vodstvu so nogometaši Turnišča in sicer z istim številom točk kot Radgona, vendar z boljso

Grafičar : Papirničar 4:1 (1:1)

V nadaljevanju prvenstva SCL od vratarja Olimpa, vendar je streljal mimo gola. Tudi v drugem polčasu je imela Nafta priložnost za dosego gola, vendar tudi tokrat ni našla žoga poti v mrežo. Edini gol tekme je dosegel Pirnat v 53. minuti. Tekmo je dobro vodil Kološa iz Murske Sobote.

POMURSKA ROKOMETNA LIGA

Prvi zmagi Beltinec in Radenec

V III. kolu pomurske rokometne lige za člane so se vsa srečanja končala z zmago domačih ekip. Najzanimivejši sta bili vsekakor srečanja v Beltincih med Beltinci in Enotnostjo iz Murske Sobote ter v Radencih med Radenci in Mladincem iz Murskih Črnc, medtem ko sta zanesljivo zmagali moštvi ESS nad Krogom ter Radgona nad Lendavo.

REZULTATI III. KOLA: ESS : KROG 24:20 (12:8) M. Sobota — igrišče Partizana — sodnik Titan iz M. Sobote.

ESS: Bertalančič, Tinev 6, Zrim 5, Sarotar 1, Vrbancič 3, Horvat 7, Škraban 1, Deškovič 1, Zobarčič, Gomboš.

KROG: Kolmanko, Gomboš 1, Mataj 2, Mataj II 3, Husar 5, Kuhar, Gujtman 5, Bejek, Granfol 4.

BELTINCI : ENOTNOST Beltinci — igrišče Beltinec — sodnik Osterc iz Beltince.

BELTINCI: Pučič, Ašembrenar 7, Osterc 1, Glavač, Miholič 1, Perkič, Tosič 7, Senica 1, Balazic 2.

ENOTNOST: Rapl, Podlessek 5, Ambruž 2, Starc 3, Barbarič 3, Hakl 1, Rous, Dolgov.

RADGONA : LENDAVA 26:20 (14:8)

Radgona — igrišče Radgone — sodnik Hari iz Murske Sobote.

RADGONA: Topolovec 3, Klun B, Njivar, Klemenčič 4, Kozar 1, Fajfer, Klun J. 5, Vrzal 3.

LENDAVA: Kebel, Horvat 3, Zekš 8, Vesterbah, Gaber, Pojbič 1, Sobočan 1, Pelko 1.

stale tri ekipe so bile zelo izenačene, zaradi česar se tudi do zadnjega sodnikovega zvižga ni vedelo komu izmed njih bo pripadlo drugo mesto. To je uspelo ekipi Radenec šele v zadnjem kolu in se tako otestiti zadnjega mesta na tabeli. Na tretjem mestu so pristali košarkarji Ljutomera, ki so v zadnjem kolu nekoliko zatajili, čeprav so bili najbližji drugemu mestu. Na zadnjem mestu pa so košarkarji Rakičana s točko manj od svojih konkurentov, to pa z odvzemom ene točke zaradi predaje tekme brez borbe.

Najboljši strelac letošnjega pomurskega košarkarskega prvenstva je postal Juteršnik (Sobota), ki je dosegel 141 košev, Sledijo: Hladen (Rad) 114, Birsar (Rak) 96, Glažar (So) 95, Šeruga (So) in Petrič (Rak) po 82, Horvat (So) in Gomboš (So) po 57, Jurjovič (Rad) 53, Vrbancič (Rad) 40 itd.

Rezultati zadnjega kola: SOBOTA : RAKICAN 107:47

Sobota: Juteršnik 62, Glažar 19, Horvat K. 6, Hari 2, Andrejek K., Gomboš 8, Cifer 2, Horvat A., Hojer.

Rakičan: Petrič 9, Birsar 9, Žižek 19, Gjerak 4, Kladinec 7, Cimerman 1, Jermec, Zavrtnik, Kunev.

RADENCI : LJUTOMER 49:34

Radenci: Jurjevič 11, Antonič 12, Hladen 16, Vurcer 10, Keršič, Drvarič, Mauko I, Mauko II. LJUTOMER: Berce 6, Jager 2, Janc 2, Kolarč 2, Pihler 14, Grilec 6, Benčević 2, Zupe, Ščernjavič.

Končna tabela Partizan S. 6 6 0 540:276 12 +264 Partizan R. 6 2 4 313:363 4 — 50 Partizan LJ. 6 2 4 226:396 4 — 80 Partizan RK. 6 2 4 267:401 3 —134

OBČINSKA ROKOMETNA LIGA

Agroservis jesenski prvak

V zadnjem kolu občinske rokometne lige Murska Sobota za člane je Agroservis visoko premagal zadnje plasirani Svit ter osvojil naslov jesenskega prvaka. Zelo zanimivo je bilo srečanje med Gojenecem in Rakičanom, ki se je končalo neodločeno.

Rezultata III. kola: Agroservis : Svit 46:28 Gojenec : Rakičan 14:14

Tabela									
Agroservis	3	2	1	0	92:63	5			
Rakičan	3	1	2	0	55:47	4			
Gojenec	3	1	1	1	54:51	3			
Svit	3	0	0	3	52:92	0			

razliko v golih. Tesno za njima je Tehnostroj iz Ljutomera, ki zaostaja le za točko, medtem ko sta na dnu tabele moštvi Tišine in Vrelca.

Rezultati VI. kola: Brazda : Vrelec 12:0 Turnišče : Puconci 5:2 Beltinec : Bakovci 4:1 Veržej : Bogojina 13:0

Tabela									
Turnišče	5	4	0	1	21:8	8			
Radgona	5	4	0	1	12:6	8			
Tehnostroj	5	3	1	1	15:9	7			
Puconci	5	3	0	2	22:15	6			
Dokležovje	4	2	0	2	14:8	6			
Beltinci	4	3	0	2	15:10	6			
Brazda	5	2	1	2	22:9	5			
Bakovci	6	2	1	3	13:16	5			
Bogojina	6	2	1	3	6:23	5			
Veržej	5	1	1	3	20:15	3			
Vrelec	4	0	1	3	7:29	1			
Tišina	5	0	0	5	8:28	0			

RADENCI : MLADINEC 15:11 (7:7)

Tabela									
ESS	3	2	1	0	66:57	5			
Sobota	2	2	0	0	55:31	4			
Radgona	3	2	0	1	66:56	4			
Mladinec	3	1	0	2	49:50	2			
Radenci	2	1	0	1	31:32	2			
Beltinci	2	1	0	1	32:35	2			
Krog	3	1	0	2	56:66	2			
Enotnost	3	1	0	2	49:68	2			
Lendava	3	0	1	2	57:66	1			

ZMAGA GOSTUJOČIH EKIP

Za drugo kolo pomurske rokometne lige za članice je značilno, da so se vsa tri srečanja končala z zmago gostujočih ekip. Ekipa Partizana iz Murske Sobote je slavila visoko zmago v Krogu ter prevzela vodstvo na tabeli. Tudi ESS je z visokim rezultatom premagala ekipo Svita iz SZD. Najbolji so vsekakor presenetile mlade rokometnice Beltince, ki so premagale Enotnost v Murski Soboti ter tako zabeležile že drugo zmago v gosteh.

ENOTNOST : BELTINCI 4:7

KROG : SOBOTA 3:17

SVIT : ESS 3:11

Tabela									
Sobota	2	2	0	0	27:7	4			
Beltinci	2	2	0	0	12:8	4			
ESS	1	1	0	0	11:3	2			
Enotnost	2	0	0	2	8:17	0			
Svit	2	0	0	2	7:16	0			
Krog	1	0	0	1	3:17	0			

Poslušajte in gledajte

TELEVIZIJA

Četrtek, 7. oktobra 1965

10.00 TV v šoli; 11.00 Angleščina — ponovitev; 16.10 TV v šoli: Kisik in CO — ponovitev; 17.40 Oddaja za otroke; 18.25 TV obzornik; 18.45 Po Jugoslaviji; 19.10 Novosti iz arhiva Plesnega orkestra RTV Ljubljana; 19.40 Brez parol — mladinska oddaja; 20.00 TV dnevnik; 20.30 TV obzornik; 20.40 Walsar: Samo majhna stranop — TV igra; 21.40 Iz sodobne poljske lirike; 21.50 Poročila.

Siljeme, Avala

18.25 Informativne oddaje; 19.40 TV prospekt; 19.54 Lahko noč, otroci; 20.30 Narodna glasba; 21.50 Informativne oddaje; 22.10 Opatija 65 — prvi festivalski večer; 23.10 Poročila.

Petek, 8. oktobra 1965

10.00 TV v šoli; 16.40 Govorimo rusko — 26. lekcija; 17.00 Učimo se angleščine — 92. lekcija; 17.30 TV v šoli; 18.00 Poljsko lutkovno gledališče iz Lodza; 18.25 TV obzornik; 18.45 Človek in proizvodnja; 19.15 Peščena ura — kulturna oddaja; 19.45 TV akcija; 20.00 TV dnevnik; 20.30 TV obzornik; 20.40 Doba swinga — ameriški celovečerni film; 22.10 Poročila.

Sobota, 9. oktobra 1965

10.00 TV v šoli; 15.00 Pariz: Nogometno srečanje Francija : Jugoslavija (do 16.50); 16.50 Jesen okrog nas — češki film (do 17.15); 17.40 Kje je, kaj je; 17.55 Zoki Poki — lutkovna oddaja; 18.10 Vsako soboto; 18.25 TV obzornik; 18.45 Makarenko-Stehlik: Zastave na stolpih — mladinska igra; 19.40 Cikcak; 20.00 TV dnevnik; 20.30 Opatija 65 — prenos prvega dela zadnjega festivalnega večera; 22.00 Druga plat medalje — humoristična oddaja; 22.45 TV obzornik; 23.00 Opatija 65 — finale zadnjega festivalnega večera; 24.00 Poročila.

Siljeme, Avala

17.15 S kamerom po svetu; 18.10 Hrvaške narodne pesmi in plesi; 18.25 Informativne oddaje; 19.40 TV prospekt; 19.54 Lahko noč, otroci; 22.45 Propagandna oddaja; 22.50 Informativne oddaje; 24.00 Poročila.

RTV Ljubljana

Nedelja, 10. oktobra 1965

7.15 Mrzel veter tebe žene ... (spored popularne zabavne glasbe); 8.05 Mladinska radijska igra — Milivo Matokšč: In bil je pes; 8.40 Iz albuma skladb za mladino; 10.00 Se pomnite, tovariši ... a) Ivo Zorman: Civilno taborišče, b) Gašper Snabl: Zapečateni pismo; 10.20 Partizanske pesmi; 10.40 —14.55 Lahka glasba; 13.15 Obvestila in zabavna glasba; 13.30 Za nas vas; 13.45 Pred domačo hišo (spored narodno zabavne glasbe); 14.00 Za vsakogar nekaj; 15.05 —18.00 Nedeljsko športno popoldne; 18.00 Humoreska tega tedna — B. Oljancič: Reformat; 18.20 Vedri zvoki; 19.05 Glasbene razglednice; 20.00 Mojske partiture; 21.00 Športna poročila; 21.10 Melodije raznih narodov — Združene države Amerike; 22.10 Godala v noči; 23.05 Igra Plesni orkester RTV Ljubljana.

Ponedeljek, 11. oktobra 1965

7.15 V svetu lahke in operetne glasbe; 8.05 Zgodovinski Kranjci in ansambel Boruta Lesjaka; 8.30 Trideset minut z orkestrom Franck Pourcel; 9.00 Za mlade radovednejše — Zapiski s poti po Sovjetski zvezi; 9.15 Priljubljene otroške pesmi; 9.30 Dunajski simfoniki pod taktirko Carla Zecchija; 10.15 Cherubini: Simfonia v D-duru; 10.15 Schubertove in Wolfove pesmi; 10.35 Naš podlistek — I. Alchinger: Zrcalna zgodba; 10.55 Glasbena medigra; 11.00 Turistični napotki za tujce; 11.15 Nimaš prednosti; 12.05 Slavni ameriški violinisti igrajo; 12.30 Kmetijski nasveti — Leopold Debevec: Zazimljenje čebel; 12.40 Avgust Stanko spremlja na harmoniki pevce narodnih pesmi; 13.30 Priporočajo vam ...; 14.05 S poti po ožji domovini — Marjan Kozina: Davnina, Blaž Arnič: Pesem planin; 15.20 Zabavni intermezzo; 15.30 Poje komorni zbor RTV Ljubljana p. v. Lojzeta Lebiča; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Koncert ob 17.05 — Operni koncert; 18.00 Poročila, aktualnosti doma in po svetu; 18.15 »Signalni« (plesna glasba); 18.45 Novo v znanosti; 19.05 Glasbene razglednice; 20.00 Izbrali smo vam; 20.40 Koncert Beogradske filharmonije v Ljubljani; 22.10 S popevkami po svetu; 22.50 Literarni nočturno; 23.05 Po svetu jazz.

Torek, 12. oktobra 1965

7.15 Romanca in scherzo (pisan spored orkestralne in komorne glasbe); 8.05 Od melodije do melodije; 8.30 Umetne in narodne pesmi poje Ljubljanski komorni zbor p. v. Mladena Požarčiča; 8.55 Radijska šola za srednjo stopnjo; Razglednice iz daljnih mest; 9.25 Pozdravi najmlajšim; 9.40 Zvoki iz studia 14 — Ljubljanski jazz ansambel; 10.15 Adolphe Adam: Odlomki iz opere Ce bi bil kralj; 11.00 Turistični napotki za tujce; 11.15 Nimaš prednosti; 12.05 Iz opusa Zvonimirja Cigliča; 12.30 Kmetijski nasveti — Ing. Janez Saksida: Letošnji pridelek sončnic in šerje v Rogozji; 12.40 Čez

PIONIRJI TURNISKA V ODRANCIH

Te dni so pionirji in pionirke iz osnovne šole Turnišče obiskali osnovno šolo v Odrancih in se v rokometni tekmi pomerili s tamkajšnjimi pionirji oziroma pionirkami. V konkurenci pionirjev so zmagali Odranci z rezultatom 6:2.

hrib in dol (spored narodno zabavne glasbe); 13.30 Priporočajo vam ...; 14.05 Radijska šola za višjo stopnjo; 14.35 Glasba mojstra Antonina Dvoraka; 15.20 Zabavni intermezzo; 15.30 V terek nasvidenje; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Koncert ob 17.05; 18.00 Poročila — aktualnosti doma in po svetu; 18.15 Slovenski solisti, orkestri in ansambli zabavne glasbe; 18.45 Na mednarodnih križpotih; 19.05 Glasbene razglednice; 19.30 Večerni radijski dnevnik; 20.00 Majhen večer: violonist Igorja Ozima; 20.20 Radijska igra — Matjaž Kmecl; Samota velikega teatra; 21.06 Senadni večer; 22.10 Glasbena medigra; 22.15 Skupni program JRT — Studio Beograd — Jugoslovanska glasbena tribuna; 23.05 Igra plesni orkester RTV Ljubljana, dirigenta Jože Privšek in Bojan Adamič.

Sreda, 13. oktobra 1965

7.15 Moj očka ima konjca dva ... (spored popularne zabavne narodne glasbe); 8.05 Zabavne melodije; 8.25 Vasilij Mirk: Simfonična suita; 9.00 Pisan svet pravilice in zgodb — Gustav Strniša; Poljski škrat; 9.15 Pojo mladinski zbori; 9.30 Igrata ansambla Mojmir Sepeta in Weekend; 10.15 Zlatko

Poslopje osnovne šole v Križevcih, delo kolektiva Gradbeno-obrtnega podjetja »Remont« Gor. Petrovci

POTREBNA USMERITEV

GRADBENEGA OBRTNEGA PODJETJA »REMONT« V GORNJIH PETROVCIH

Podjetje opravlja vsa gradbena in cementnarska dela, elektro in vodovodne instalacije. Kot zagotavljajo v podjetju, prevzemajo vsa naročila za tovrstne storitve in jih opravijo strokovno, kvalitetno in v dogovorjenem roku.

Medtem ko je v lanskem letu po vrednosti realiziranih naročil prevladoval socialistični sektor, pa letos ugotavljajo, da je to vloga že prevzel zasebni sektor. Prav tako usmeritev podjetja je v zadnjem času pripeljala tudi do zanimivega pojava: v I. polletju so imeli premalo gradbenih del in preveč delovne sile, v drugem polletju pa je prav narobe. Podjetje niti nima kakšnih

večjih, nerealnih načrtov za bodočnost: s svojim obstojem in storitvami hoče služiti predvsem prebivalstvu tega dela Goriškega, kar pa je tudi realno, saj na vsem terenu skorajda ni obrtnika, ki bi lahko zadostil potrebam občanov na tem področju. S prilivom večjih deviznih sredstev od sezonskega dela v Avstriji in drugod pa se je tudi v tem okolju znatno povečal krog graditeljev novih stanovanjskih hiš in gospodarskih poslopij.

Kljub temu, da je teren izredno težaven in je delo zlasti v obmejnih vaseh zelo oteženo, pa so v podjetju z zadovoljstvom sprejeli tako poslovno usmeritev. Ob tem, da se jim je letos znatno povečal delovni obseg pri gradnjah zasebnih poslopij (Markovci, Cepinci itd.), pa se lotevajo tudi gradenj zahtevnejših novih objektov in adaptacij. V dobrem letu so na primer zgradili novo poslopje osnovne šole v Križevcih v Prekmurju. To je prva šola na Goriškem s centralno kurjavo in urejenim vodovodom. Gradnja tega objekta si zato kolektiv tega podjetja upravičeno šteje kot svoj velik delovni uspeh, še zlasti zaradi tega, ker je prišlo med gradnjo tudi do zastojev in sprememb v gradbenem načrtu. Kljub temu pa so se učenci v križevskem šolskem okolju lahko že v začetku šolskega leta vselili v nove in svetle učilnice. V podjetju omenjajo tudi velik prispevek prebivalstva s prostovoljnimi deli pri gradnji te šole, med svojimi člani pa Jožeta Kurnjo, ki je vodil gradbena dela. Kolektiv podjetja in še posebej Kurnjo je na otvoritveni svečanosti pohvalila tudi križevska krajevna skupnost.

BRANKO IVNIK:

RAZMAJANI MEJNIKI

BLIŽA SE KONEC

Tako je Schuschnigg sporočil predsedniku republike, da na Göringov pritisk odstopa s položaja ministrskega predsednika. Miklas ga je samo pogledal in tiho dejal:

»Vidim, da me vsi zapuščate...« Miklas se je branil, da bi imenoval nacista za ministrskega predsednika. Branil se je, da bi se uklonil ukazom iz Berlina in da bi poklical Seyss-Inquarta k sebi.

Schuschnigg je vztrajal pri svojem odstopu. Pripomnil je, da bo kot bivši predsednik vlade opravljal posle predsednika, dokler ne bo imenovan novi.

V vladni palači na Ballhausplatzu je Schuschnigg izpraznil svojo pisalno mizo. Na nasprotni steni visi posmrtna maska Engelberta Dollfusa. Z ulice prihaja hrup, ki od minute do minute narašča. Blíža se konec...

V deželi je v-elo. Na Dunaju in še po nekaterih avstrijskih mestih so priredili nacisti velike demonstracije. Posebno velike in dobro organizirane demonstracije so priredili nacisti v Gradcu, znanem nacističnem gnezdu, ki ni zaman po Hitlerjevi zasedbi Avstrije dobilo kot edino avstrijsko mesto »častni« naziv »Die Stadt der Volkserhebung« (mesto ljudske vstaje).

Isti dan je izdal Hitler svoje »navodilo štev. 1«, v katerem piše med drugim: »Ker druga sredstva ne vodijo do cilja, nameravam s oboroženo silo vdreti v Avstrijo, da bi tam prekinil s protustavnimi razmerami in da bi napravil konec nadaljnjemu nasilju nad nemško usmerjenim prebivalstvom. Poveljstvo nad vso operacijo prevzamem jaz. Vkorakanje se bo začelo 12. marca 1938 ob 12. uri.«

V navodilu je nadalje rečeno, da želi Hitler mirno vkorakanje; »če bi pa vendarle prišlo do odpora, ga je treba z oboroženo silo brezobzirno streti.«

PREDSEDNIK PO TELEFONU

Miklas še vztraja. Medtem ko vztrajno odbija, da bi imenoval v Avstriji nacistično vladno, pa se telefonski ukazi nadaljujejo. Ob 16. uri je Göring telefoniral nemškemu poslaniku na Dunaj: »V hipu naj dajo naši stranki popolno svobodo. O izvršenem me obvestite najpozneje do pol osmih zvečer...« Do pol šestih mi sporočite, da je Miklas imenoval Seyss-Inquarta za predsednika vlade...« Na dunajski strani vedno enaki odgovori: »Razumem, razumem, razumem.«

17. uri je Göring znova telefoniral. Dosegel je le nekega uradnika nemškega veleposlaništva in mu še enkrat strogo zabídal, da mora biti najpozneje do 19.30 imenovana Seyss-Inquartova vlada.

Okoli šeste ure je Göring ponovno telefoniral Seyss-Inquarta. Dal mu je navodilo, naj skupno z nemškim vojnim atašejem takoj obišče Miklasa. Če ne bo nemudoma sprejel nemške zahteve, bodo ponoči vkorakale nemške čete v Avstrijo.

»Čete bomo zadržali edino,« je rohnél Göring po telefonu, »če prejmemo do pol osmih poročilo, da je Miklas izročil vladno nam...«

Toda Miklas vztraja še vedno. Njegov odpor je za Hitlerja skrajno neprijeten. Ali bo res treba vdreti z vojsko v Avstrijo? Čim dalje traja ta negotovost, tem jasneje bo opazil svet, pod kakšnim pritiskom stoji Avstrija. Iz Berlina je priletel s posebnim letalom na Dunaj Hitlerjev posebni pooblaščenec Kepper, ki je nosil pri sebi že vnaprej določen seznam novih ministrov.

V nemškem veleposlaništvu se sestanejo najvišji avstrijski nacistični zarniki. Ker je Hitlerju še manjkal povod za vkorakanje nemških čet v Avstrijo, ga je treba torej šele ustvariti. Kepper poroča, da ima pri sebi besedilo brzojavke, v kateri prosi avstrijska vlada nemško, naj pošlje svoje čete, da bi »ohranile mir in red v deželi«. Toda vlada, ki bi to storila, Avstrija še nima.

SAMO EN MOŽ SE SE UPIRA

Po ulicah korakajo in prepevajo nacisti, predsednik republike še vedno vztraja. Nobenega nacistične noče imenovati v avstrijsko vladno. Končno sta se s Schuschniggom dogovorila, da bo Schuschnigg po radiu obvestil avstrijsko ljudstvo o nezaslišanem pritisku, ki ga izvaja na Avstrijo nacistična Nemčija.

Ob osmih zvečer je stal mikrofoni na Schuschniggovi pisalni mizi, pet metrov od mesta, kjer se je pred štirimi leti zrušil Dollfuss pod krogami nacističnih morilcev.

V kratkih besedah je kancler sporočil, pod kakšnim pritiskom stoji avstrijska vlada, in dejal med drugim:

»Ugotavljam pred vsem svetom, da so vesti, češ da so izbruhnili v Avstriji delavski nemiri, da vlada ni gospodar položaja in da sama ne bi mogla napraviti reda, od začetka do konca izmišljene. Gospod predsednik republike me pooblašča, da sporočim avstrijskemu ljudstvu, da se uklanjamo sili.«

Na koncu svojega govora je še pozval Avstrijce, naj ne nudijo nemškim četam nobenega odpora, da bi se izognili bratomorni vojni. Nato se je osebno poslovil.

Po cestah vladajo zdaj že nacisti. Delavci, ki so imeli slabe izkušnje z Dollfussovo in Schuschniggovo vladno, saj je razbila njihove organizacije, se nacističnih demonstracij niso udeležili. Prav tako pa se tudi niso zavzeli za Schuschniggovo vladno, ker je predstavljala klerofašistično diktaturo. Schuschnigg torej ni mogel računati na podporo delavstva.

Angleži in Francozi so imeli tedaj tako imenovano »avstrijsko vprašanje« za »družinsko zadevo dveh nemških narodov«, ki jo naj sama rešita. Tedaj še slutiti niso, da je tako imenovano »avstrijsko vprašanje« le kamenček, ki je sprožil plaz. Verjetno bi bila vsa svetovna politika v naslednjih letih čisto drugačna, če bi veselele že takoj od začetka odločno nastopile proti Hitlerjevemu apetitu po sosednjih deželah.

Samo en mož se še upira: Miklas. Predsednik avstrijske republike se še vedno brani, da bi imenoval Seyss-Inquarta za ministrskega predsednika. Zaman hodijo k njemu svetovalci, zaman hodijo k njemu nacisti.

»Povejte mu, da ne poznam nobene šale več! Če Miklas tega ni v štirih urah razumel, pa bo v štirih minutah!« To so bile Göringove besede po telefonu, ob katerem je presedel ves ta odločilni dan in po njem neprestano dajal navodila svojim ljudem v Avstriji. Ko je zvedel, da stari predsednik ne popušča, je dejal:

»Pustite ga pri miru. Seyss pa naj takoj prevzame vladno!«

»SAJ JE PRAVA FIGA«

Ob 20.45 je dal Hitler povelje za vkorakanje nemških čet v Avstrijo.

Nekaj minut pozneje je telefoniral Kepper Göringu: »Stara vlada je izdala povelje, naj avstrijska vojska ne nudi nobenega odpora. Torej ne sme streljati.«

Na to je odvrnil Göring v tonu, ki je značilen zanj: »No, saj je prava figa!«

Nato — torej v času, ko je nemška vojska že prekoračila avstrijsko mejo — je narekoval Göring besedilo brzojavke, ki jo na Seyss-Inquarta pošlje Hitlerju v imenu avstrijske vlade. Besedilo se je glasilo:

»Začasna avstrijska vlada, ki ma po odstopu Schuschniggove vlade nalogo, da v Avstriji ponovno uvede mir in red, nujno prosi nemško vladno, naj bi jo pri tej nalogi podpirala in ji pomagala pri prizadevanju, da bi preprečila

KMETIJSKA ZADRUGA »LEDAVSKI DOL« CANKOVA

Pripravljeni v setev...

V okolíšu Kmetijske zadruge »Ledavski dol« Cankova prevladujejo pretežno mali kmetje s po 2 do 3,5 ha zemljišča. V vsaki vasi pa imajo okrog 10 kmetov — tržnih pridelovalcev, ki se lahko s svojimi pridelki pojavijo tudi na tržišču. Ti kmetje pa so za zadrugo še prav posebno zanimivi kot kooperanti.

V kooperaciji imajo okrog 200 ha pšenice in 30 ha rži, od tega 25 ha po 1. varianti sodelovanja, ki si kmet in zadruga delita dohodek od pridelka po vloženem delu in sredstvih. Kmet Franc Skraban iz Domajnice bo na osnovi dosedanjih pozitivnih izkušenj, o katerih rad pove kaj več tudi svojim sovaščanom, po tem ključu delitve sodeloval z zadrugo z 1 ha pšenice in 70 ari koruze. Trenutno namreč kmetujeta sama z ženo, pa niti ne moreta opraviti vseh poslov na kmetiji!

Zanimivo je, da jim je francoska sorta pšenice odpovedala in se je bodo zato odkrivali. Sejejo predvsem italijansko sorto Leonardo in rusko Bezostajo, kot zelo perspektivno sorto pa omenjajo tudi sorto Heikorn, katero so prenesli v goriške kraje z alpskega sveta in se je v okolíšu že tudi zelo razširila.

Kot zanimivost pa tole: v cankovski zadrugi so lani poskusno sejali na 5 ha pivovarniški ječmen, ki jim je kljub slabi letini in tudi ne dovolj pripravljeni zemlji prinesel ugodnejše pridelovalne rezultate kot druga žita. Sedaj bodo zasejali s tem ječmenom 10 ha zemljišč in so ustrezno pogodili s Pivovarno v Laškem že sklenili. Nekaj kmetovalcev bo pridelovalo ječmen v kooperaciji.

Tudi v živinoreji imajo dokaj močno razvito kooperacijo s kmetovalci. Lani so dosegli lepe uspehe zlasti v prasičereji, vendar pa se jim sedaj reja prasičev v kooperaciji več ne izplača zaradi neustreznih cen prasičev in predragega rednih krmil. Trenutno imajo v kooperaciji okrog 1000 glav goveje živine, od tega 200 glav pri kmetovalcih, ki si delijo z zadrugo dohodek na osnovi vloženih sredstev. Tako ima kmet Alojz Geder v Korovcih 5 glav živine v taki kooperaciji. S sodelovanjem zadruge pa je zadovoljen. Tudi na letošnje setev so se v zadrugi dobro pripravili. Večino umetnih gnojil so imeli za setev že prej na zalogi, nekaj nitrofoskalov pa so si še pravočasno nabavili. Za potrebe kmetovalcev — kooperantov imajo na zalogi okrog 30 ton semenskega blaga.

Poraba umetnih gnojil se je v zadrugnem okolíšu v zadnjem času močno povečala, saj znaša v družbenem sektorju od 850 do 1000 kg na hektar, v kooperaciji pa od 450 do 500 kg. V letu 1957 so v vsem zadrugnem okolíšu porabili 30 vagonov umetnih gnojil, letos pa jih bodo porabili že 120 do 130 vagonov.

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 8. oktobra — Simeon Sobota, 9. oktobra — Abraham Nedelja, 10. oktobra — Daniel Ponedeljek, 11. oktobra — Samo Torek, 12. oktobra — Maks Sreda, 13. oktobra — Edvard Četrtek, 14. oktobra — Nedeljko

dežurna služba

ZDRAVSTVENEGA DOMA MURSKA SOBOTA
8. oktobra — dr. Kocjančič
9. oktobra — dr. Lopert
10. oktobra — dr. Lopert
11. oktobra — dr. Zupančevac
12. oktobra — dr. Gregorčič
13. oktobra — dr. Kocjančič
14. oktobra — dr. Lopert

KINO

LJUTOMER — 9. in 10. oktobra ameriški film: »Baster, Kilon general«. 13. in 14. oktobra ameriški barvni film: »Dva jezdec«. BELTINCI — 9. in 10. oktobra ameriški barvni kinemaskopski film: »Sepetanje na blazini«. GORNJA RADGONA — 9. in 10. oktobra japonski barvni kinemaskopski film: »Ljudje tajnega planeta«. 13. oktobra ameriški kriminalni film: »Nepoznani iz Nord-Expre«. MURSKA SOBOTA — 8. in 10. oktobra ameriški barvni kinemaskopski film: »Upor na ladji Bounty«. cena vstopnicam zvišana zaradi izredne dolžine filma. 11. in 12. oktobra italijanski barvni film: »Pasje življenje«. 13. in 14. oktobra italijanski film: »Ljubjezen v Stockholmu«. SAPOVCI — 9. in 10. oktobra madžarski film: »Alba Regia«. VELIKA POLANA — 9. in 10. oktobra ameriška barvna komedija »Husarska balada«. VERŽEJ — 9. in 10. oktobra ameriški kavbojski film: »Krvnik iz Nevade«. CRENŠOVCI — 9. in 10. oktobra ameriški barvni vstaviškovski western film: »Serifov sin«. BUKOVCI — 10. oktobra film: »Rdeča jadra«.

PRODAM

POHISTVO za dnevno sobo, dobro ohranjeno, prodam. Plačljivo tudi s čekom. Janez Toth, Stefana Kovača 17-I., Murska Sobota. M-646
OTROŠKO POSTELJICO prodam. Lendavska 53, M. Sobota. STEDILNIK, omaro, okno, zastekleno, okroglo, prodam. Kopitarjeva 17, Murska Sobota. VINOGRAĐNIŠKO, BRAJNO TRSJE, OKULANTKE IZ DREVESNICE, enoletne jabolčne in hruškove divjake, vrbe- gošice za stredo, suh žagan borov in hrastov les, težak prešin stiskač z vitlom in cementno kašto, prodam. Franček Hole, Gornja, p. Juršinci. M-650
MOPED »Victoria« z rezervnimi deli in gumami prodam. Plačljivo lahko tudi s čekom. Veselica 9, M. Sobota. M-652
DIVAN prodam. Gregorčičeva 30, M. Sobota. M-653
Večje količino GROZDJA prodam. Ciril Metodova 14, M. Sobota.

ZAHVALA

Ob tragični izgubi naše ljubljene žene, matere in stare matere

ANE ŽUPANEK, roj. Benčec

se najpristrčneje zahvaljujemo vsem, ki so jo spremljali na njeni zadnji poti in ji darovali številne vence in cvetje.

Vsem, ki ste nam izrekli sožalje, družinam Bakoš, Nemeš, Janko in Barbarič za pomoč v najtežjem trenutku, še enkrat iskrena hvala.

Salovci, Berkovci, Bokrač, 1. oktobra 1965
Zalujoči: mož Viljem, sin Viljem in hči Adela z družinami.

kupim

KUHINJSKO POHISTVO, še dobro ohranjeno, kupim. Naslov v upravi lista. M-644

SOBE

STANOVANJE čez zimo nudim dijakinji, po dogovoru tudi hrano. Naslov v upravi lista. M-641

SOBO, opremljeno, s centralno kurjavo, oddam dvema dijakoma ali dijakinjama. Kopitarjeva 17, M. Sobota. M-648

Izgubljeno

DENARNICO z 8.700 dinarji sem izgubila ob »Samopostrežbe« na Titovi cesti do Medicinske šole v Murski Soboti. Ker je najditelj — stranka, zapazena, prosim, da denarnico odda proti nagradi v upravi lista. M-657

preklicí

Podpisani LEOPOLD HORVAT IZ BUKOVNICE 23 preklicujem vse neresnične trditve in očitke, da bi naj Avgust Sabo, logar iz Bukovnice, izvršil nedovoljen odstrel srnjaka, in se mu zahvaljujem, ker je odstopil od tožbe. M-642

Podpisana MILKA BRACKO IZ ZG. VELKE št. 10 preklicujem trditve, da naj bi mi Barbara Kozar ukradla jopico junija letos v Radencih, kot neresnične. M-643

posredovalec želja

UPOKOJENEC s hišo, brez otrok, išče gospodinjino ali šiviljo do 60 let. Ženitev ni izključena. Naslov v upravi lista. M-645

KUHARICO ZAPOSLIJO

OSNOVNA SOLA BELTINCI razpisuje prosto delovno mesto

KUHARICE

Pogoji: kvalificirana kuharica; nastop službe možen takoj.

Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

ZAHVALA

Ob bridki izgubi našega dragega moža, očeta, sina in brata

MIRKA GOMBOCA

SEKRETARJA PODJETJA »AGROSERVIS« iz M. Sobote

se prisrčno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so ga spremljali v tako velikem številu na njegovi zadnji poti in prerasi grob in mu poklonili vence in cvetje. Posebna zahvala velja čč. duhovščini, cerkvenemu pevskemu zboru in direktorju »Agroservisa« za ganljive poslovilne besede.

Vsem hvala za izrečeno sožalje.

M. Sobota, Krog 4. oktobra 1965

Zalujoči: žena Marija, otroci, mati, bratje in sestra.

STRUŽENJE

IZDELAVA

KONSTRUKCIJ

agroservis m. sobota

VARČEVALCI!

151epih nagrad čaka vlagatelj, ki vložijo do 30. oktobra 1965 vsaj 50.000 din in to vlogo vežejo na odpovedni rok nad 12 mesecev.

Vlagatelji z višjimi vlogami sodelujejo pri žrebanju z ustreznim številom žrebnih lističev.

KB Murska Sobota z ekspoziturami v Lendavi in Ljutomeru

TOTA »VESELA JESEN«

SAMO 300 DINARJEV

Res, to je edini denar, ki ga moraš obvezno porabiti. Za vstopnino.

In povrh dobiš še steklen vrček. Ta vrček pa ima v sebi že spet »notranjo rezervno«: če ga kdaj pozneje razbiješ, ti za to nebo nihče zaračunal nič.

Po vsem takem bi človek pomislil, da se da na tej burkasti »Veseli jeseni« več prihraniti kot pa porabiti.

ZAHREBTNI SOVRAŽNIK

Toda računati je treba z nevarnim sovražnikom. Samo enkrat se moraš posprehoditi po hrupnih površinah »Veseli jeseni« tik ob Dravi, pa že lahko ugotoviš, da v veliki večini primerov ta sovražnik vendarle zmaga. Sicer pa je prisoten povsod, in v različnih preoblikah. Po mestu so na primer razpostavljeni vinski sodi, ki te seveda spominjajo na nekaj povsem določenega.

Pred glavnim vhodom spet isto zapeljevanje! Sod, velik kot hiša. Pravzaprav, ko prihajaš na »Veselo jesen«, se ti

morda ne zdi tako velik. Ko pa kdaj ponoči odhajaš, se lahko zgodi, da ga vidiš v docela drugačnih razsežnostih. (Lahko pa, da vidiš znenada kar dva.)

NE VEŠ NE URE, NE DNEVA

Da, ne veš, kdaj se ti zahodijo izdatke povečati malce čez tistih 300 din. Možnosti za to pa je tudi na pretek.

V »dvorani avtomatov« lahko igraš na srečo, lahko poslušas popevke, celo vidiš na ekranu avtomata pevca in njegove instrumentalne spremljevalce, lahko igraš nogomet, streljaš na zajce, ... Toda to je morda za mladostnike.

Napotiš se sedaj skozi obsežno turistično razstavo. Pisane zbirke fotografij, dolge vrste razstavljenih spomenikov, prospektov — lahko da si kupiš kaj že tu.

Priložnosti za kak praktični nakup ne manjka. »Vesela jesen« noče nuditi samo zabave, in niti samo za turiste ne, pa čeprav je zanje v pretežni meri namenjena. Na zabaviščnem prostoru razstavlja

namreč tudi različne kmetijske stroje, kar vse pravgotovo zanima zlasti zasebne kmetije. Po paviljonih so na vpogled spet drugačni predmeti, — radijski sprejemniki, gramofoni, televizorji; to je pravtako tudi na prodaj.

selo razpoloženo skrbijo še bolj godci po tistih treh ogromnih dvoranih, kjer prodajajo vina iz vse dežele.

Tam lahko poslušas slovenske narodne, pa tudi narodne pesmi iz vse Jugoslavije, tam lahko plešeš polko ali kolo,

V »Modni hiši«

Sportna tričetrtinska jopica iz velurja v intenzivni zeleni barvi — Model: »Mura« Murska Sobota — To jopico kakor tudi druga modna oblačila za jesen in zimo lahko kupite v »Modni hiši« Maribor in Ljubljana.

Obiskovalci imajo na razpolago celo frizerski salon. Če se komu zaradi cen naježijo lasje, mu jih tam lahko skrajšajo.

TODA STRAHOV NI

Strahov se ni bati niti v Luna parku, na železniški strahov. Drugod po »Veseli jeseni« pa je samo lepo in prijetno. (Drugačnega mišljenja so morda prašički in piščanci, ki se v naše dobro morajo cvreti na raznjih.)

Za dobro razpoloženje skrbijo vse. Se pritičkava železnica, ki po krožni progi veselo piskajoč prevaža potnike. Za ve-

tam lahko dobiš kranjske klobase ali čevapčiče. V dvorani »Dalmacija« pa povrh vsak večer poje Arsen Dedič. Ali je tedaj čudno, da je »Veselo jesen«, to naslednico »Mariborskega tedna«, obiskalo že rekordno število ljudi?

VSEMU JE KRIV RINGELŠPIL

Kdor išče tako zabavo, kdor ljubi hrupno razpoloženje, za tega je »Vesela jesen« kot nalašč. Če pa se komu malce vrti v glavi, ko se vrača domov, se lahko zmeraj opraviči, da je temu kriv ringelšpil.

D. Grah

NAGRADE ŽE ČAKAJO

BRANKO IVNIK:

RAZMAJANI MEJNIKI

prelivanje krvi. V ta namen prosi nemško vlado, da bi čimprej poslala svoje čete.

»Čimprej« je bil nesmisel, zakaj v trenutku, ko je Göring narekoval avstrijskim nacistom besedilo brzojavke, ki naj bi formalno opravičilo vkorakanje nemških čet, so Hitlerjeve motorizirane enote že davno prekoračile mejo in se bližele Dunaju. Ni znano, ali je bila ta formalna brzojavka sploh kdaj odposlana.

Vsako opozicijo v Avstriji so nacisti takoj izključili. Ob vkorakanju so aretirali preko deset tisoč ljudi. Med njimi je bil tudi Schuschnigg, ki je preživel nato sedem let po zaporih in koncentracijskih taboriščih, dokler ga niso leta 1945 osvobodile zavezniške čete. Pozneje se je izselil v Združene države Amerike, kjer živi še danes.

KDO BO NASLEDNJI?

Vkorakanje nemških čet v Avstrijo je vzbudilo vznemirjenje po vsem svetu. Vendar se Anglija in Francija zadovoljita z medlimi formalnimi protestnimi notami. Sicer pa imata vso zadevo več ali manj za »družinsko vprašanje« med dvema nemškima narodoma.

Veliko vznemirjenje pa je nastalo v Pragi. Ali je zdaj na vrsti Češkoslovaška?

Izkazalo se je, da je uspeh najboljša propaganda. Večina avstrijskega ljudstva se je ob pogledu na moderno opremljeno nemško vojsko, njene tanke in letala kmalu ogrela za Hitlerja. K temu je pripomoglo še dejstvo, da Schuschniggova vlada ni bila posebno priljubljena in nihče ni posebno žaloval za njo. Seveda je v tedanjem času prvega navdušenja malokdo mislil na to, kar bo sledilo, in na opustošenje, ki ga bo Avstriji zapustila Hitlerjeva vlada. Dejstvo, da niso naleteli v Avstrijo na noben pravi odpor, je presenetilo celo same nacistične. Spočetka so mislili le na personalno unijo, v kateri naj bi bil Hitler vodja nemškega in avstrijskega naroda, toda zdaj so sklenili, da bodo odpravili zadnjo trohico avstrijske samostojnosti.

Ob svojem prihodu na Dunaj je zato Hitler na Heldenplatzu z gesto in tonom, ki sta značilna zanj, vzkliknil: »Kot firer in kancler nemškega naroda in rajha proglašam zdaj pred zgodovino vključitev svoje domovine v nemški rajh!«

Nemški general Jodl je zapisal tiste dni v svoj dnevnik: »Po aneksiji Avstrije je omenil Hitler, da se mu z reševanjem češkega vprašanja ne mudi, ker je treba najprej prebaviti Avstrijo!«

GÖRINGOVA ČASTNA BESEDA

11. marca 1938 zvečer je bil v berlinski »Leteči palači« slavnostni sprejem, sprejem, na katerem so bili navzoči vsi višji nacistični funkcionarji razen Hitlerja, ki je bil prav tedaj na Dunaju. Spričo splošnega razburjenja zaradi dogodkov v Avstriji je stopil češkoslovaški veleposlanik v Berlinu Mastny h Göringu in mu izrazil zaskrbljenost češkoslovaške vlade. Na to mu je dal Göring častno besedo, da pri vkorakanju nemških čet v Avstrijo ni šla za nič drugega kot za »družinsko zadevo« in da bo nemška vlada nadaljevala politiko zboljšanja medsebojnih odnosov s Češkoslovaško. Mastny je takoj po tem razgovoru odhitel v svoje veleposlaništvo in telefonično sporočil vladi v Prago vsebino svojega razgovora z Göringom. Nato se je vrnil na sprejem. Ko je obvestil Göringa o tem, da je sporočil njegovo zagotovilo svoji vladi v Prago, je ta podkrepil svojo izjavo še z naslednjimi besedami:

»Da, dal sem vam že besedo; ponavljam vam jo in dajem vam še besedo našega državnega poglavarja. Lahko vam jo dam in lahko čisto uradno izjavim, ker me je firer pooblastil, da v njegovi odsotnosti vodim državne posle.«

Sploh igrajo Göringove častne besede v nacistični politiki kaj čudno vlogo. Ze Mussolini se je čutil zasedbo Avstrije oguljufan in tako se je pozneje zgodilo s Češkoslovaško. Pred nürberškim sodiščem proti vojnim zločincem je skušal Göring svoje častne besede razložiti s trditvijo, da njegove častne besede niso veljale »za večno«, temveč samo za dotični trenutek, ko so bile izgovorjene.

Razen Göringove je zebeležila diplomatska zgodovina še eno uradno izjavo: Neurath, tedaj še »predsednik tajnega kabineta«, je povabil 12. marca Mastnyja k sebi. Ironija zgodovine je hotela, da je ravno poznejši »rajsprotektor Češke in Moravske« zaigral vlogo apostola miru. Neurath je poudaril, da akcija nemške vlade v Avstriji nima prav nobene zveze s Češkoslovaško. Izjavil je, da Hitler upa, da se bodo medsebojni odnosi še nadalje boljšali, če bo češkoslovaška vlada pokazala več razumevanja za tri in pol milijona Nemcev v Češkoslovaški.

61

Hipodrom je vrvel in besnel. Le Teodora se ni ganila. Obetala je višnjevim milost despojne, a kljub temu se zmaga še ni odločila za njeno stranko. Nenadoma se carica nagne k lepi dvorjanski Ireni in ji naroči, naj pokliče Azbada.

»Pojdi do Epafrodita in ga vprašaj, ali zmagajo arabski žrebeci.«

Azbadi ji je poljubil nogo in odšel h Grku.

»Irena, lep je Azbad. In ti ga ljubiš?«

»Ljubim, če mi veleva tvoja vsemogočnost.«

Azbad se je vrnil: »Epafrodit, najponižnejši hlapec despojne, leži pred teboj v prahu in prisega, da arabski despojne zmagajo. Zastavil je nanje pol milijona zlatih.«

Teodori se je lice razvedrilo.

62

Takoj so zadonele trombe: »Despojne dirke!«

Petkrat so že privihrali nedoseženi konji mimo nje. Za glavo, za konjski vrat, morda je tu in tam zeleni presegel višnjevega ali višnjevi zelenega. Vedno vstric. Bil je pogon, kakršnega arena še ni doživela. Zavili so šesti krog.

Tedaj je zeleni voznik popustil vajati. Kapadočani so v enem skoku prehiteli arabce za celo svojo dolgost. Vse izgubljeno!

Takrat pa se vozniku višnjevih prav na zadnjem ovinku zabliska nož v rokah. Prereže vajete. Sproščeni arabci zdivjajo. Kar padejo proti ovinku, zadenejo Kapadočane, jih odbijejo, še trenutek, dva, trije udarci. Teodora je zmagala.

Ozračje se je streslo od vzklikov.

63

Med odmorom je Azbad spremljal Ireno.

»Tvoje lice je kot zarja. Ljubiš zmagovalca?«

»Ljubim junake, zmagovalce.«

»In če zmagam lokostrelce, me boš ljubila?«

»Ljubila bom junaka, zmagovalca.«

Justinijan je odšel s Teodoro.

»Hočem, da so odprta vsa vrata v palači Epafroditu. On mi je podaril konje!«

»Ti si velela — ti, mogočna. Zgodilo se je!«

Teodora je takoj poslala Epafroditu prstan in z njim pergament s podpisom Justinijana. Ko se je tajnik vrnil, je oznanil, da siplje Epafrodit v areno prgišče zlata in spodbuja množico, naj vzklika: »Mnoga leta despojni!«